

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Lamentationes Obscurorum virorum. non prohibite per
sedem Apostolicam**

Gratius, Ortwin

Colonie, 1518

VD16 G 2925

urn:nbn:de:hbz:466:1-34628

Th. 5974.

ERZBISCHÖFL
AKADEMISCHE
BIBLIOTHEK
LEO STR. 21
PADERBORN

Lamentationes Obscurorum virorum. non prohibite per sedem Apostolicam.

2da
edicio
Eber
6846.

Epistola D. Erasmi Roterodami: quid de ob-
scuris sentiat, cū ceteris quibusdā; nō minus lectu
iucūdis q̄z cognitu necessarijs.

Apollo Delphicus. Doctori Syllo obscuroꝝ
virorum preceptor. S.p. d.

Eabo discipulos quosdā tue cōmissos fidei. quos nō melius
orē docueris disciplinā. musas proculdubio stuprabunt. q̄
enī die noctuꝝ pūctissime sunt. Valde enī illos timeo nō pp̄
ter eorum probitatem. sed nequicias solum. Audaces sunt. temerariꝝ quoꝝ et impudentes. nihilq; apud eos loci virtus habet. Cli-
de ne vulgare illud pueriꝝ populis ingeminet. Qualis magi-
ster. tales et discipuli eius. Laue montem ascendant pernatum. ne
nouam ibi somnient heresim. nouam et eecudant blasphemiam. Si
in sacratissimas sedis apostolice indulgentias cacare audent. nul-
li dubium. quin et heliconem mihi ac musis crucis. et ex quo bibere
sunt solitū suis pūciorib; stercoꝝ coinquabūt. Si nō h̄zalios sui de-
fensores Capnion meus. sūm oculare speculūs cōburat necesse est.
Quapropter si carnificū tibi virge non sufficiunt. ferreas cape. et
quibus apud inferos cacodemones vtūtūr. ut eorum viscera du-
ris torqueantur verberib;. Deinde cimmerios petant. iuxta baiaꝝ
in cauernis pluto nem adorantes. Quod si illis displicerit. ultra
Sauromathas fugiat. aut in Caspīs montib; cū Hogg et Magog
perpetuo exulent. ne studijs cōmuniib; obesse videātur. Digni enī
sunt scalis gemonūs. qui sub obscuro suorum nominū velamine.
omnia diuina atq; humana confundūt. Quis si inualuerit malorum
licentia. nemo sub sole principū ab impudētib; lenonū cōmitis li-
ber erit. Si poeteſunt. pessimi profecto ſunt. nec diuino quidē ſed
diabolico furore pleni. Precipimus itaq; bonis omnib; et veris po-
tissimū poetis. ut tam malevolum genus hominū perpetuo dete-
ſtentur. Vale. Ex monte pernaso. et doctorem braetispis meis ver-
bis plurimum salutato.

T. E. A. O. C.

Lamētationes Obscurorū.

¶ Simon Lutzbubularius. Joāni peltzlickerio. S.p.d.

Heu q̄ precipiti mersa profundo
Mens hebet, et propria luce relicta
Tendit in exteras ire tenebras
Heu me miserū, heu nos infelices, q̄ obscura nube no-
strī caligat oculi et mentis vigor elanguit. Hauis q̄deꝝ eram⁹ nos
obscuri solū Reuchliniste et iuicio manū plausi. amicorū nrōꝝ
gratulabamur eplis. Sed nescio (hei nobis miseris) q̄d obſtreperi
rumoris. excitare nobis videat Zacharias q̄dam cognomēto Lu-
censis. cui⁹ mihi nup̄ r̄nſiones quasdā. in nostras eplas musis (ni
fallar) et Apolline dignas. primis hisce dieb⁹. reuidentas misisti.
Melius est ire nūc ad domū luctus q̄ ad domū p̄uinū. Lamētationib⁹ opus est (q̄tū mihi videre video) nō exultatōe. lachrymis
nō teorū cibo. Clerorū admodū ne dū ſimplices ac ſynceri christifi-
deles. plene iam ſapere ceperint nrā mysteria. q̄s alij neqtias. alij
blasphemias. alij h̄o nebulonū versutias (nescio q̄ ducti ſpū) appelle-
litat. Clerorū iniquā ne et hi. quoꝝ defenſione et affiſtctia gloriati ſu-
mus in atrariatu verſi Crucis ſignū ac indulgētias p̄merdari. Tu-
nicā Iesu christi pediculosa mūcupare veste. Regū corpora Co-
lonie reposita. et ſummis honorib⁹. a maximis quibusq; in ecclia
hacten⁹ venerata. veluti rusticos ex Westphalia rideri. et alia hiſ ſi-
milia. tristi aio ferre. detestari. plequi. debitaꝝ tādem aiaaduertione
adhibita. punire nos oēs pgat et in ſterqliniū infamie p̄iectent. O
q̄ mihi metuo. nec mēdaciſ (vt video) nitendū eſt. nec eoꝝ patri.
Juua me obſecro p̄ſiliſ tuis. Nam ſiti enect⁹ eſt Lātalus. Vale
diu. Luitū ex porcina iudeorū hara Anno. M. ccccc. xviii

¶ Joānes peltzlickerius Simoni bubutzbulario
Scrophe filio. S.p.d.

Acepī lrās tuas miſuauifſime Joānes. quib⁹ ſtinuo lectis
in extaſim corrui. ac tensiſſimā fere dom⁹ poſteꝝ capite meo
infregiſſem. Accurrūt amici. fluūt vicini. trectat venā medic⁹.
Dis oīb⁹ pactis. ac cena tandem opipare inſtructa. legi aſſidentib⁹
tuas ad me lrās. tacuere oēs qui aderāt pre timore. attamē q̄r oīa
nobis licere putabāt. rumore vulgo diſcūlū parui ſecere. Audio
tū quoruđa haberi colloquia. q̄ poetas quodā bonos et ſapientes
eſſe dixerūt Christi opprobria deſlentes. eosq; crucē p̄merdari et ru-
deri triftiſſimo ferre aio palā affirmabāt. O nos miferos et infeli-
ces. Nō poſſum te p̄ſolari ſup his rebo. quū nihil preſeferāt (vt in-
ter nos loquar) xpbitatis. Omnia in p̄cipiti rotant. nemo noſtrū ſi
qui nō luſci ac meroze et in tenebris et in ymbra mortis ſomnicū

A. 9

Iose instar gliris statescat Nullitū nostrū dicitur anim⁹. Plures
ēm numero theologis sum⁹. nec illi nos sophisticis suis syllogis/
mis aut libris sententiar⁹ uincunt. q̄ p̄ter doctores ecclie legerūt ni/
hil. nec illud qdē virgilianū intelligunt. Cordon ardebat Alexis.
Uale ex Buckelmūda Anno quo supra.

¶ Joānes pellifex Bernhardo plumilegio. S.
PQui te esse astrologū et capitulum Valerij maximi de som
nīus lectitasse. te quoq; eē et haruspice et nigromāticū. Qua/
rete oro atq; obsecro ut corpe spherico rite diligēterq; a te p̄speci
to hoc mihi dissoluas portentū. Dormitāt i mihi hac nocte pluri
mūq; sterteti. tristis qdā imago apparuit. q̄ me in penetalibus in
timis cubatē. terrēs qetē somni dulcissimā interrupit. noctis qg;
fecit excubias et lachrymabili voce ac planetu pectoris iuxta lectu
lū stans. magnos effudit eiulat⁹ Quid hec portendat ignoro. Li
meo inferni poti⁹ q̄ supni Iouis fuisse imaginē. nobisq; non nihil
infelicitatis iminere. Vale. ex Liptzich anno quo supra

¶ Bernhardus plumilegi⁹ Joāni pellifici. S. p. d.
QUas mihi missi liās ingratissime fuerunt. Addidisti dolo
rem dolori. et semimortui pere interfecisti. Nō est astrologia
opus in tuo somnio discutiēdo. nō in astris res hec sita est. s̄ i ho
minū nobis aduersantū volūtate. Sumēpus animū. ne qd̄ nunc
scripturus sum te in terrā p̄sternat. Intraui m̄p eccliam diue vir
ginis. et ecce qdā cucullatus sacerdos. sacre theologie doctor. om
nib⁹ illic p̄sentib⁹. breue quoddā aplicū ostendit. illusq; sententiaz
mēbratim declarauit. Dixit aut in eo p̄tineri. sanctissimū dñm no
strū Leonē papā decimuz oīb⁹ nobis maledixisse. nosq; a nullo in
terrīs sacerdote (excepta tū mortis hora) absoluī vñq; posse. Adie
cit quoq; idipm de imp̄ssorib⁹. venditorib⁹. et lectorib⁹ intelligēdū
Bla insup in eodem breui cōtinēt que magis auditu horrenda
sunt. Beatissimū sc̄z patrē nostrū Leonē decreuisse. q̄ quilibet chri
stian⁹ sub pena excoicatōnis late sentētie. debeat nostras ep̄las sine
dēp̄ma editōe sint siue de quarta. intra tres dies aburere. q̄q; nemo
christifidelū sub eadē pena illas vñq; legere attenter. quū in scandi
alū christi sunt et roti⁹ ecclie catholice. Postremo p̄cipit cunctis.
vt nostri notitia habētes suis nos pdant iudicib⁹ q̄ meritas da
re penas cogamur. Hec boni p̄sulas velim. tegz q̄tū possibile est
p̄solēris. Nam ego (vt ingenuetib⁹ fatear) ita sum aīo p̄sternatus
vt me fortasse vñū posthac visur⁹ sis nūq; Scribe iterē cerer⁹ tri
bulib⁹ nr̄is rem oēm. nesoli in miserijs esse videamur. Nā dulce est
sociū habere in penis. Vale. Ex wittēberch cū sacco p̄ cūnitatē tc.

¶ Joānes pellifex. Bernhardo plumilegio. S.
TRISTIUS nūq; habui somniū. seueriore nūq; somniōq; inter/
prēc. Proh Juppiter. proh dī uīmortales. q̄tis nūc arta/

mur angustus. Nescio quo me cōsoler. q̄bi q̄tar. aut q̄ insitā via
dolores pfecto inferni. nos (vt video) circūcederunt. ne tñ soli nos
(quēadmodū tibi placet) in miseriā sterquilino delituisse videa-
mur. brevis illius apostolici exēplar. p̄usq̄ moriar ad me dato. vt
oēs trepidos atq̄ anxios reddā. Tu vero q̄s habes epistolās noli-
to flāmis tradere. qr̄ nō opus est nos plura sacerdoti in cōfessione
referre. q̄ illū scire velimus. Vale ex Dulmania. c.

Bernhardus plumilegins Joāni pellifici
Eam mala me scabies iā morbo regius vrget. Jam phanaticus
Error et iracūda Diana. Me miserū. Sū plena cruxis irudo.
Quod mihi de peccatis falso cōfendis scripsisti. summope mihi
placet Possim⁹ q̄q̄ hoc festo paschatis ac deīn alijs aliquot subse-
quētib⁹ festis. vel alio proficisci. vel nō redire domū absentes. taliqz
ludo nos semp christianos agere. donec clarior p̄heb⁹ nobis illux-
rie. Ditto tibi. hisce meis līris inclusum brevis apostolici exēplar.
qd ne in manus religiosor⁹ veniat. tui erit officiū prouidere. Pau-
lo validiorum et Epicuro suū sagino porcū. Vale ex lyptzick.

Leo papa decimus

Universis et singulis p̄sentis līras inspecturis Salutē et aplīca
benedictiōe Intellexim⁹ nō sine graui animi molestia nōnul-
los iniqtatis filios. a q̄ru oculis dei atq̄ hoīm timor abcessit. im-
proba ac dānabiliz temeraria loq̄citate ductos quēdam libellū fa-
mosum. Quins titulus est. Ep̄le obscuror⁹ viroz ad venerabile viz
magistrū Or̄winum Bratiū Dauētriensem Colonie Agrippine
bonas līras docentē. et reliq̄ edere. et editū imp̄m facere. atq̄ ad di-
uersas ōbis puincias. quo eoz temeritas notior fieret. et scādalor⁹
materiā diffusius seminaret mittere p̄sumpsisse. In quo libello iter
cetera cōtra sacre Theologie et p̄cipue ordinis fratrū Predicator⁹
professores. et Colonien ac Parrhisiē Studioz in eadē Theolo-
gia magistros. Quoz aliq̄ nominatim exprimitur. totiurgia. cō-
tumelie. et cōuitia p̄feruntur. et alias tā spurce et petulāter innehitur
cōuerendo etiā ad scurrilia sacra eloq̄a. vt expeditat q̄tocius pro
christiane religionis honore illi⁹ lectōem rāq̄ latem pestiferā a re-
natura depelli. Scādalose vero hmōi garrulitatis auctores debita
gnūna duersio ne puniri. Quocirca auctoritate aplīca tenore p̄ntiū
oēs et singulos veriusq̄ sexus Christifideles cuiuscūq̄ stat⁹. grad⁹
dignitatis et excellēcie sint. regim⁹ et monem⁹. eisq̄ sub excōicatois
lateſtne pena. ipo facto q̄ p̄scib⁹ nō parnerint. icurrēda. a q̄ nō nisi
a Romano p̄otifice. p̄terq̄ in mortis articulo absoluī possint. dis-
tricte p̄cipiendo mādām⁹. Quatenus infra tridūn. q̄ p̄ntiū notiā
habuerint a dicti libelli eiusq̄ exēplariū lectōe p̄peruo abstineat. il-
laq̄ p̄ oīa igne cōburrat. et q̄ ipsi⁹ libelli guctoū seu ei⁹ exēplariū

A iii

Impressor vel scriptor. aut illa tenetum et obutere negligetur vel re-
cusantur. seu eorum alicui noticia habuerint. eos Ordinarii locorum
In quorum Limitibus vel Diocesibus illi tunc moram trahent. aut eorum
Officialibus seu Vicariis per eos debita pena afficiendos. infra idem tri-
duum reuelent In iugumque in virtute leti obedietie et sub eadem pe-
na Ordinarii prefatis. eorumque Vicarii Officialibus et ministris ut
contra auctores diffamacionum et illarum Scriptores et impressores hinc
put delicti qualitas exigit. iusticie vindicta exerceat. et excusatorem per
nos latam in eos. quod illa incurrit cōsideriter inuolabili obseruari. et
nam eisdem Ordinariis quam parochialium et alias ecclesiarum Rectoribus. ve
tientis super hoc per parte alicui predicatorum vel alterius ordinis fra-
trum aut generalium Studiorum magistrorum in Theologia fuerint regis-
ti. prius literas vel aliquid ex eis auctoritatis presumptis. quibus publici
Notarii subscriptae. et alicuius plati vel Curie ecclastice Sigilli
Impressionem in unitis fideli vbique decernimus adhibendam. in eorum ecclis-
ium populi multitudo eo ad diuina conuenierit. duobus aut tribus di-
ebus dominicis vel festiis publicari faciat. etiam si expedit. sermone
vulgari. ut quanto celerius fieri possit. tale nefandum scelus quod heresim
sapit. ne veterius serpat. penitus extirpet. Non obstatibus constitutoibus
et ordinatioibus apostolicis Letentibus omnes quibusque. Datu Romae
apud sanctum petrum Sub anulo Discipularum. die xv. Martij. M. cccc.
xvij. pontificatus nostri Anno quarto Ja. Sadoletus

Ioannes Straffederius Nicolao capitulo
¶ multa mihi literis. complura viuo narrant sermone. que quantu-
m mihi ac nomine coniuratōis cōplicib⁹ displiceat neque calamo scri-
bere. neque vocalib⁹ organis explicare possum Illud tamen p̄terire non
valeo. quod nup̄ a quodam iurisconsulto. haud vulgariter eruditio non sine
colere motu dicitur accepi Quādo inquit Ollilabins unus de obscuris
Reuchlinistaz aliquid cohorte. hō neque salaces suos ac plane histri-
onicos prosequi volebat iocos. et signū sue amice in foribus merda
notare. longe rectius has literas S. N. sive R. N. sub merda. in eo
quē in almanica lingua faciūt sensu Aut certe si magis versu id lu-
dere placuissest Hic os ppone. crucis signo (per quod redēpti sumus) lo-
ge p̄transito. collocasset. Eo namque pacto pulchra facecia (ut vestri
leckerū dicunt) taliquā ludo maxime (sicuti dicebat) contigisset Be-
crucem tam impudētib⁹ rebo adhibere. eaque p̄merdare. ac postea
de vitroque gloriari. nimis apte (inquit) Iesu nazareni olet blasphemā
Hec ille. Ego vero tacets vera illū loqui. p̄pria dictāte conscientia
nō ignorarē (quā teste Augustino Conscientia sit mille testes) ipi-
tamen nostro more et ex subito calore mala imp̄cabar plurimā. sed sub si-
lēcio. et prorsus nullo audiēte. quā vulgaris turba. totusque ferme
cler⁹. dessima quā de nobis et sentiat et loquat⁹. De contradictionib⁹
aut Zacharie lucēlia recte auguratus est Lutzbubulani⁹ noster. nā

penitus à nostris abhorrent institutis. Nullis ita & rebo attentis
etia veris q vel alia nos vel p theologis valere dignoscū. h. vnu
nobis agendū est. vt noster reuchlin. apud rusticā multitudine
nullaten⁹ decidisse videat. aut in tenebris nobiscū telitecat. Iccir⁹
co. astu fraude. medacio & si qd aliud est. quo theologos. etiā falso
infamare possim⁹. sp vt amur. De veritate em⁹ & iusticia nulla no
bis certa est spes. Eterū dij fata secūdent. quū vel Theocrito teste
Uiniū dūtarat sperādū sit. Vale diu. Mogūtie ex domo luctus
et puiū. Anno quo supra. Saluta nobis poetas quos istic nosse
nobis amicos. Itex vale.

¶ Nicola⁹ Capimulg⁹ Joāni Strauffederio

Proh iuppiter. proh dū imortales. qz calamitosaz mihi scrip
sistī eplām Utinā me gladio trālegisses vbi me tatis eneca
sti dolorib⁹. O tremēdū apud iferos plutonē Alij nobis ludibrio
esse p̄sueuerūt. at nos illis mō. ceca nimū & incōstās (vt video) ē
fortuna q merito cecis nob suiqz similimis fauere debuisset. Quid
multa. Ego choleric⁹ sum nihilqz iniuriar⁹ pati possum. qd si ite
rū. vel plrās fuero. vel certo vulgi rumore aī. p̄spectū correptus
laqo guttur infringā. qz sat⁹ est me meis rebo gestis apud inferos
florete. qz hic sub orbe lūnari a theologis aliquā iniuria pati. Sic fac.
et viues. Vale. et Lyptzick.

¶ Petrus Hahenmuſius. francisco Senselino.

Schelmoni. S. p. d.

Tristisum patre genitus. matre melācolica. Patriū habeo
qz importunū. difficile. qz rulū. Amitam quoqz cūcris inuisaz.
Nō mirū igī si tristia tibi nūciez. Intraui nup eccliam in festo na
tuitatis christi. magis ex p̄cepto qz ex bona volūtate. Et ecce doc
tor qdaz Zacharias noīe. nemini nō dilect⁹. habebat in manu sua
breue quoddam aplīcū. in quo totus obscuror⁹ grer eterna male
dictione cū omīb⁹ suis cōplicib⁹ seuerissime punitur. Multis ita
qz in nostri p̄tumeliā coram clero & populo in mediū platis. sten
torea cepit voce clamare. O maledicta & execrabilis Obscuror⁹
secta. O temerari⁹ histrionū exercitus. O fetidissimi ludionū gre
ges. O impudentissimi in om̄es sycophante. qui neqz deo parcen
tes nec sanctis eius viros bonos. pro ecclesia dei cōtra oculare spe
culum ad sanguinē vsgz decertantes. contumeliosis lassere cōui
cūs nō erubescunt. quū nihil ad rem facientes Capioni suo plus
noceant qz prosiut. Nec & his similia doctor ille constanter protul
lit. in mesepenumero tortuosos reflectens oculos. O qz mihi ti
mui cui mors propior erat qz vita. Nam si vulgaris plebecula me
vnu er illis esse intellerisser. nunqz viuus rediſsem domuz. quū te
ste Alexādro Gallo. Sit vulgus pelagus indeclinabile virūs.
Vale et Nozenterga Anno quo supra.

Franciscus Sesselinus Schelmo Daphesmusio
Philocapnioni. S.p.d.

Dristicia exiccauit cor meū. et caro mea iunata est ppter oleum. Nō sunt mihi noua q̄ scribis. s̄ oīa q̄ in breui aplico cōtinens apud nos inualuere. et dñm templis publicit⁹ affira nemo nō aspergit. Ue nobis insipientib⁹. quo subit⁹ calor. quo furor poeticus. quo insana maledicendirabies malefidos pdurit. Non ora reverolumus Joānē Reuchlin. at eterno illū dedecore. recte rōnis oblii. plus equo maculauim⁹. fecim⁹ que nostri fuerūt muneras. lic⁹ nemo sapientū vt sub rosa tecū loquar boni illa psular. Verū enīero vt equali te dolore extimulc. et par pari censear retulisse. Erasim⁹ ip̄e Roterodam⁹. theologor⁹ disertissim⁹ (hei mihi vereor dicere) in epla quadā ad Joānē Cesariū sese a nobis imēdatū fuisse. vehemēter detestat. Ne igit soli sapere videamur. iūlū tibi ilius exemplar his occlūsum l̄ris transmitto. vt cōmissi criminis nos q̄nq; peniteat. nosq; impudentissimos ēē ganeones nō ignoramus. Vale ex friburga sexto grecor⁹ kalendas.

Erasmus Cesario suo. S.d.

MAgnopere mihi displicebant eplē obscuror⁹ virorū. iam tū ab initio delectare potuisset faccia. nisi nimū ostendisset exēplum. Mihi placent lūsus. sed citra cuiusq; otumelia. Sed molestius fuit q̄ in posteriore editione. mei quoq; noīs mentōem ad miscuerit. Quasi parū fuisset ineptire nisi nos quoq; vocassent in iniudia. et magna ptem fructus tot studior⁹ laborib⁹ expediti corripissent. Ne id qđem satis est visuz En alter libellus p̄ori adsimilis. in quib⁹ crebra métio fit eoz quib⁹ scio lūsus h̄mōi nequaq; p̄bari. q̄ male p̄stulūt isti. nō solū in seipos. verū etiā in offīes quib⁹ bone tre charesunt. Jam illud est omniū molestissimū mihi. si mōverū est. qđ mihi istincrueiſus famulus meus Jacob⁹ narravit. apud cōplures haberi Colonic libellū nescio quē in Iuliu pontificem. quo mortu⁹ exclusus sit celo p̄ petru. Audierā iam p̄dem huinsmodi fabulā actā in gallia. vbi talū nugaz īmodica licentia p̄sunt. Eam opinor aliquis in latinū sermonē transtulit. Demiroz quid istis in mentē veniat. cū sic ocū et operam pdūt. Ceteruz ad miror esse qui suspicent tam insignē ineptiā a me pfectam. opinor ob id q̄ sermo fortasse sit paulo latinior. Lūsi qđem in moria s̄ in cruentē. nullius famā noīatim p̄strinxi. in mores hominū lūsim⁹ nō in famā hominū. Que si vera mihi nūcianuit famulus. nōdūm em̄ satis credo. qđo te vir optime. vt istiusmodi nugas impias p̄ tua virili p̄mendas cures. p̄usq; excudant. nō q̄ isti digni sunt qđo hoc presterit beneficij. sed qđ nostrū est publice studioz honestati p̄sulere. quā isti talib⁹ lūsib⁹ indigne p̄taminant. Poro qđ ad me p̄tinet scio nemīne forz. qui me norit. quin satis intelligat. istiusmo

di nenia mīhi supra modū displicuisse. quippe indignas erudit̄
ac probis viris Jacobo Hornensi multā ex mesalutem dicit̄. cu
ius ep̄la dici nō potest q̄topere sim delectatus. De composita lite
Reuchlinica. v̄tina vera nūcies. Iūciauit mīhi q̄daz Alcmariens
sis. te alteras ad nos dedisse literas. verū eas nondū accepi. Bene
vale doctissime Lēsari. Antwerpice postridie assumpte virginis.
Anno. M. ccccc. xvii.

I Joānes arnoldinus lyricen Pultrono fenestrificis
totiqz obscuroz cohorti. S.p.d.

U Ulneroz. et clausum porto sub pectore telum

Crescit et assidue plaga doloroz mīhi

Sed ferientis adhuc non audeo dicere nomen

Nec sinit aspectus plaga videre suos.

Miserū est exturbari fortunis omnib⁹ patres ɔscripti. Acerbū q̄oz
a doctis ɔtemni. acerbius a docto et sapiente. Quid multa! Mag
nus ille Erasmus sacretheologie doctor. poeta et insignis orator.
nos veluti pessē quādā detestat. fugit. inseqtur et odit. Ubi nūc vi
res nostre? vbi elatus anim⁹? vbi nocturne insidie? vbi sesquipedala
ſobachūc nr̄m dolorē nulla auferat vetustas. Mors ē nobiscū in
olla. nulli. diē pferre licet. Uginimur em̄ fatis. id qđ nobis est ineui
tabile. Hō pponit deus ho rē ipam (vt video) disponit. Nulli sua
manet sp̄es. Quiqz nō est hodie. cras minus aptus erit. Suspēda
mus igif nosipos. netā intolerabilib⁹. tāqz mortiferis cruciatibus
indies exagitemur. Quid vobis animi sit. q̄ vires. qđ ɔſiliuz. que
tandē defensionis nostrae ppugnacula. me certiore facitote. Dij bñ
vortant. Ualete diu wormacie ex domo Schelmonis indei ma
le circumcis.

I Pultronus cultrifex Joāni arnoldino. S.p. d.

O Arminib⁹ carmina debent. Nil intentatuſ nři reliqere poete

Nec minūmeruere decus. vestigia greca

Ausi deserere et celebrare domestica facta.

Qui nos ɔtemnū stulti sunt. viri pfecto sumus. et om̄ia sine the
leo operamur. Stentorea clamam⁹ voce. et arrogantiā velut pa
rentē colimus. Situ vel Theologos vel Ortwiniū times in ma
lam abi crucē aut te corrui in rotis euiscerent. bestia es nasturciuſ
ede. Excitare. vigila. animū sume.. Noli Epimenidis somniū dor
mitare. Quid delperas? Utulo primū submerso. puteus claudit
Exitus acta probabit. Scimus inurbanū lepido leponere dicto.
Legitimūqz sonū digitis callemus et aure. Nobis erūt psidio in
dei. Lurēt viole. Suā quisqz domū tueat. Tunc tua res agit pari
es cū proximus ardet. Tu solus es. nostr̄ ho multi. Quapropter
vt tue peritōni satissimā si nobis timor incubuerit grauis Laspis
os petemus montes. vbi neqz theologi. neqz fidei catholice habis

B i

tant defensores. Tule feliciter eis nostro Capnione Dogūtie ex
publica corona Obscurorū portu Anno quo supra
Conradus de Zuicauia doctori grillo obi
scorum aduocato. S.p.d.

Omnia nobis aduersa sunt doctor egregie. oīa pstrata ac
oiruta iacēt. clamātqz in plateis et pnulli et edentule qdā an?
Os habet et nō videbūt. oculos hnt et nō loquētur. Aures habet et
nō odorabūt. nares habent et nō audient. man⁹ hnt et nō ambula-
būt. pedes hnt et nō palpabūt. nō clamabūt in gutture suo. Siles
illis fiant qui fidit in eis. His psalmiste verbis male intellectis
alijsqz id genus cūcīs publice infestamur. Polissi tenebras et fa-
cta est nox. in ipa ptransbūt om̄es bestie sylue. Si bonus vir es. si
eruditus. si eloquens. hisce maledictionū vinculis nos. q̄ primuz
exolue. Qd̄ vbi feceris. te iudei vt deū suū colent ac venerabuntur
et aureos in arabia montes. p tuo salario recipies. Lege Marqr-
dum in institutis. reuole Joāne de garlādia in legib⁹. Petruz helie
in decretis. Māmotrectū in sexto et clemētinis. Consule etiā ide-
as platonis. que olim in phocide pallentes. Apollinis begutte fu-
isse dicūtur. Accede nebulonuz latebras et fornices. vt eruditior in
rebo nostris et ad om̄ie malū theologis inferendū audacior fias. Ce-
terū mihi q̄p̄mū rescribas velim. quid hec q̄nqz arabica verba sig-
nificant. Orus. pdorus. reuelorus. rāmeliipotsus. rāmeliible-
sen. et hec duo gotica. Inkus perquink⁹. De his certe nihil scripsit.
Virgilius in bucolicis. nec Marcolphus in suis fabulis. Cale-
doctor venerande. et pone ante oculos tuos specillū illud qd̄ tibi
a iudeis ex francordia est missum. nā p illud om̄ia mirabilia mū-
di videbis. Et lyptzick. die sexto. an festū sc̄e saturitatis.

Doctor Grillus Conrado zuicauensi. S.p.d.

Accipi lrās tuas nectare mihi atqz ambrosia suauiores. ple-
gi fere totū Quidū. et quos mihi legēdos decreuisti. sed non
inuenio quo mō vel meipsum vel nrōs ptribules tueri valeā. Pec-
cauim⁹. inique egim⁹. Nō est inter nos qui faciat bonū. nō est vloz
ad vnū. Si em̄ scribendo et offendendo annis multis iam pmiss⁹
fuim⁹. necesse est vt modestā et bene meritā aduersarioz responsio-
nem tolerem⁹. Si vigesies. si q̄nquagies. si centies alios indigne-
lesim⁹. q̄re nos semel offendī no patiemur. Neḡtia est q̄ te nō sinit
esse senē. Decepti pfecto oēs sumus. Credidim⁹ em̄ defensionē Jo-
annis Reichlin vera fuisse at nūc olsacimus (vt in libris reuendi)
Inq̄storis luce clari⁹ p̄tineat eam esse falsissimā. folio nāqz tertio
defensionis sue facie p̄ma. hanc sibi Capnion a Cesaria maiestate
generale fuisse q̄stionē oblatā scribit. vtz oēs libri iudeoz pimedī-
sunt p̄ter biblia. qd̄ q̄ sit falsum in mādatis imperialib⁹ sepi⁹ impi-
sis dēp̄pendit. Dicit p̄terea ibidez (infauorē ne iudeoz. an min⁹ ige-

horo) hemine et omniibz romaniis pontificibz fuisse. q̄ iudaicorū lib
broz exterminiu petui issent. Hoc certe argumentū (et si velut ne
gatū) valeat nihil. a iureconsultis tñ et ecclie doctoribz p̄traruz p
bat esse verū. Ipsius etiā filii a nullo (vt accepi) pditū fuit. sed p̄
illusterrimū p̄ncipē Urielē archip̄sule Mogūtinu. indicez sive co
missariū a serenissimo nostro Impatore p̄stitutuz legitimo (id qd̄
facere debuit sollicitatori oblatum). Nec cōcors ab aliq̄ ex cogitari
rō pt. Capnionis min⁹ q̄z aliaz vniuersitatū filia legi a Coloniē
sibz doctoribz debuisse. Falsum est etiā manule speculu Joānis pe
pericorni. viri (vt audio) p̄stantissimi et optimi a Coloniēsibz theo
logis fuisse p̄positū. quū in Alemania illud supiore imp̄ssum edi
derit. Cetera relinqm̄us. q̄ si particulatim enarrare voluerō mesit
dies defecturus. et nō eplām sed volumē amplissimū scribere coge
rer vel inuitus. Si itaqz falsis p̄suasionibz decepti. bonos viros in
dignelesim⁹. correptōem etiā modestā surda aure p̄teream⁹ necesse
est. Quid aut̄ illa verba significet. Oksus pdox⁹ reuelor⁹ cū cete/
ris q̄ sequuntur. nō dū apud Martiale repperi. At Virgili⁹ in. xx.
libro Eneidos. et Aristoteles in. xiiij. physicoz. caplo nonagesimo
nono. circa finē. dicit pueriū hectoris fuisse. occulta cui⁹ virtute
multos grecor̄ iterem̄. Quae scriptim⁹ in scrinio tui pectoris cō
seruentur. Sigillum aut̄ qd̄ vides mihi p̄modato dedit Jacobus
Johel iudeus quinques circūcitus. et bonus Reichlinista. Vale
Ex Lutio. decimosexto nonas Apriles.

¶ Joannes pellifex secūdus in ordine obscuroz
suo Capnioni Chamudiste. S.p.d.

Scripsi alias vt nōstī Ortwino Bratio sacerdoti figuratethe
ologoz ridens schema. finixqz in secūda obscuroz ep̄la me ha
bitu deceptu. in deo theologie doctoris loco. publica in platea. ma
ximā habuisse reverētiā Papalē quoqz nōnullis et episcopale in fo
ro aie p̄cessam auctoritatē hereticor̄ more detestat⁹ sum. Qd̄ cum
vni pdicatoz nup̄ p̄fiterer nihil p̄solatōnis accepi. Ille em̄ diffici
lis. q̄rū. anceps et morosus me absoluere recusauit. Attonito au
tē mihi plurimūqz admiranti ac plane stupido apertissime dixit.
neqz se. neqz alios sacerdotes (etiā si sūm⁹ pontifex esset) nos graui
bus illis peccatis p̄missisqz sceleribz et publicis criminibz exoluere
posse. nisi publica p̄bus reuocatōe a nobis facta publicā suscipem⁹
penitētiā. Ecce q̄ta p̄ te patimur mi Capnion. quibz exagitamus
discriminibz. quas sentimus dolores. Si p̄pheta es. si orator et po
eta ac nōster tandem patronus. p̄sule obsecro mihi qd̄ sit optimuz
factu. Salutat te plurimū vxor̄ pepericorni et Laureti⁹ pepericoz
mis filius Joānis. doctus adolescēs. qui Colonię in Laureto (qd̄
greci Daphnona vocat) bonis artibz operā imp̄edit. tibiqz nō pag
minat. Vale ex Mollem in festo Bacchi.

B. 4

Capnion Phorcensis Joanni pessickerio resipiscetia.
Si male scriptisti. male tibi sacerdotes respondere oportebit. Et
sum equum et salutare. Nihil pro me pateris bestia. nec propheta ego
sum neque obscurorum patronus. Dic deoq[ue] inferi et superi vos oculi per-
dant. Non sum reus ipse illorum criminum originarius. Nauseaz habeo
super cibo vestro leuissimo. Dispicet mihi eph'le vestre. Nemine visi-
neque leuauit. Louicioz ac blasphemiaz scribedaz munus. vobis
dimisi nuncq[ue]. Vos enim obscurissimi nebulones omniumq[ue] histrionum
primi summum mihi pontificem ac omnes bonos pro totu[m] terrarum or-
bem inimicos fecistis. Quapropter suspicatos vos esse velez in fur-
cam. aut a Cerbero inferorum cane discriptos Vale infeliciter Ex
Stutgardia in profecto Zouis.

M M. Hiltbradus Maimaceus doctor in coppositis yboz
et plus si vellet. Conrado zuiccanensi poete laudato. S. d.

Prouerbiu[m] est apud nos mi charissime Conrade. plus oculi
videre quam oculum Doctor itaq[ue] Joannes Reuchlin est valde
subtilis in scriptis suis. nec est aliq[ue] in mundo qui vel ipsius studiis
vel oculari speculo respondere possit. Quare igit[ur] theologi. se
tali actaz gloriose homini opponunt. potius morerent quam p[ro]uincias par-
ceret. Vale feliciter. Datu[m] ex Tbinga

Magister Conradus de zuiccania. domino Hiltbrando Ma-
macio et coi oim latrinario. S. p. d.

Indirast tuas. nec vidi solu[m]. sed diligenter plegi. Satis es cir-
culispectus in rebus tuis. nec est sub ore lunari ho[mo] qui tua possit
malum consulere. Felix quod nihil debet. Que dubitas ne feceris. Hic enim
Lozyce est. qui plus equo ad rem auscultat. Ego tamen quodcum pom-
pili circulo septem. paucis tibi respondere volui. Vale. Ex Nozem/
berga. Atmo quo supra.

Guilielmus Capniolambi. Mattheo mellilabio
canicide. S. p. d.

Conplures mihi retulerunt vir humanissime. Joannes reuch-
lin Legum doctorem valde bene et cuius maximis honoribus
in urbe romana extra theologos Colonie[n] stare. nocturno ego crede-
re nequaquam possum. Nam si Stutgardie feliciter habitat. et ibi in le-
titia viuit. non potest stare in urbe romana. Quis enim in uno et eodem lo-
co simul et semel esse posset? Nihil affers. filius es terre. lapidemque
mordes et sapientia in primis tua vino obubras. Vale. Ex francor-
dia in profecto Pontiani.

Mattheus mellilabio Guilielmo Capniolabio. S.

Non stat in urbe Romana Capnion ipse. sed quiescit ac sedet in
Stutgardia. illucq[ue] iussit Plato sub arbore Porphyriana
quiescere. Petu[m] t[er]penumero accordia cum theologis. non iolu[m] Mo-
gutie. sed in yllis etiam romana. Ipsi[m] theologi generosaz habere malum

pro christo litem. q̄ iniquā infidecordiā sū aut sedes aplīca voluerit Sordū modū dissoluet. ne rāta post hac in ecclia deiscanda inualescat. Vale ex Dogūtia. xxv. nonas Martias tc.

¶ Petr⁹ negelin⁹ Stephano caluastrio. S.p.d.

Noptie mihi habende sunt in zutphordia. Despondi em̄ solōrem meā vni poete tali quali. de numero obscuroz viroū. Quapropter te oro atq; obsecro vt mihi vnā tunicā pmodato dare velis. illa em̄ domin⁹ opus habet. Nam qui male est calceat⁹ sor didis pedib⁹ cenaculū ingrediatur necesse est. Vale feliciter. Datū in Treveris. Anno quo supra.

¶ Stephan⁹ caluastri⁹ metrifex. Petro negelino. S.d.

Gūnica quā a me petis habeo nullā. Ego aplorūm exemplū. Vna dūtarat ptentus sum. et ambulo p totam cū sacco p ciuitatem. Nisi index aplīcys mihi adūmēto fuiss̄. excommunicatis pcil dubio sententiā ppter importunitatē creditoz meoz̄ sam diu incurrissem. Nō possum igit̄ tibi cōmodato dare tunicaz̄ meā. Nam teste Alexandro Gallo. U nō mutabis donec plurale videbis. festū Valentini pterūt. estas appropinquat. flores oriūtur. non est tibi toga opus. Vale ex Monasterio. pridie kalendas egyptias. Anno quo supra.

¶ Schelmo schelmonis. Henselino genseliano. et Marcolphi ex sorore nepoti. S.p.d.

Audio te in grāmaticis disciplinis vnū esse omniū eruditissimū. Quapropter te oro atq; obsecro. vt mihi q̄ p̄mū scribas. quot nā sunt in Donato aues. qd̄ p̄terea comedāt. quo reinde auolarūt. et quot sunt ibidem metra. Hec em̄ si mihi cognita essent. theologos disputando obumbrarē. Vale Ex Buckelmūda. duo decima idus Septembres.

¶ Henselin⁹ Schelmoni suo. S.p.d.

Pecte agis mi charissime Schelmo. tum q̄ eruditos p̄sulis tum q̄ tibñpi p̄fidere nō andes. Nisi Tibulluz p̄fiterer tibi certe respondere nō possem. Sibylla tamē hic nō est opus interpr̄te. Tres sunt in donato aues. passer. aquila. milius fructus et species p̄medentes in antiquā siluā auolarūt. Ad vltimū dō tria dumtaxat compariū donato metra. Primum. Arma sub aduersa posuit radiantia queru. Secundū. Multa sup priamo rogūtans sup hectore multa. Tertiū. Ut docuissimus. docuissetis. docuissent. Laue mi charissime Schelmo. ne hec occulta M̄uerue mysteria theologis manifestes. qui negz̄ in libris sententiarū. negz̄ in secūda secūde. tam preclara inueniatur. Vale Ex Dercinia sylva. Anno. M.cccc. xviiij.

¶ Pultronus Sycophanta. Murcide Liripipiano. S.d.p.

B iij.

T Ideo equidē nostrū aliquot Vehementer suis gaudere suīcīs
et ep̄larum nostrāz lectione plurimū delectari. Contra autē
viri graues (propter pudor nefas est dicere) faciem suam auertunt. et
vir lupanarib⁹ dignas. imo flāmis ⁊ facib⁹ cōgruas expresse pñū
ciant. O incōstantē rerū omnīū vicissitudinē. q̄tū tū mihi videre
videoz. extrema gaudi⁹ luctus occupabit. nosterq⁹ natalis. nigro
notandus lapillo inter nephastos computabitur. Vale ex franco
macum tuis p̄tribulib⁹.

Liripipianus. Pultrono suo. S.p.d.

Q uas mihi scripsisti literas minime placuerūt. Si summus
pontifex. si magius ille Erasmus si viri sapientes ⁊ boni de-
nig⁹ om̄es. nostras p̄temnūt ep̄stolas. illorum etiā cōtemnamus
sententiam necesse est. Experire obsecro. quomodo vestris istichis
strionib⁹ ac parasitis. nostre placeant obscuror⁹ ep̄stole. Docti om-
nes sumus. neq⁹ Schotū timemus neq⁹ Platone. Experire inq⁹
q̄ sint ⁊ meretriculis grate. Est em̄ risus in illis multis. qui ⁊ tri-
stem apud inferos Plutonem. manesq⁹ sepultos ad cachinnū exī-
care queat. mortuosq⁹ ad vitam reuocare. Sed quid de risu tñ. io-
eos nostri salebrosos ludosq⁹ theatrales suis adiecere ep̄stolis. ut
varietas ipa (que teste Politiano lectionū est irritatrix) blandissi-
mum quēq⁹ lectorem non possit non delectare. Secuti mehercu-
le sumus patres nostros. qui iocū dee Veneris (cuius ⁊ nos asse-
clesumus) filium esse voluere. Quid igitur risu blandius. quid io-
co incūdius. quid Venerē suauius. que prolem suam non potest
non amare. Loquantur theologi que velint. nobis viuendum est
mōre nostro. Vale Ex monte Parnaso. Vale obsecro. te em̄ anxie
deperit Calliopeia musarum omnīū misa. Iterum vale. Tu quid
sensis nobis q̄z primū rescribe.

Petrus olfontianus. Nicolao hauersack. S.p.d.

Nulti nos p̄temnūt Nicolae. at nos Thrasōnem sequamur
gloriosum ⁊ id genus hominū leue. quod rei ludicre pallen-
tem impendit operam. eaq⁹ grauissimas abigit e mente curas. Sa-
libus fruamur ⁊ ioco. risu etiā si necesse est. Eomedamus insuper
et bibam⁹ i charitate nō ficta Patritos adhuc imitor mores. bibo
rebibo. vero. deuoro. qđ om̄es assolent cognomines nati meis ma-
iorib⁹. Plus ceteris ingurgito. Heluo etiā. quare Heluo nomen
mihi. Vale feliciter ex nauī stultifera.

Nicolaus Hauersack Petro olfontiano. S.d.

C uide risu ⁊ ioco scripsisti mihi non displicuere. Laue Py-
thagorā tuo adiūgas choro quē Plutarhus scribit. risu. io-
co. ⁊ facetus abstinuisse. Quare ⁊ theologi fortasse eūdez secuti. tri-
stes frequenter nimiq⁹ graues esse spicūntur. id quod Vergilius
præmidisse crediderim. quā libro septo. tristem in vestibulo infero.

sum cecinit habitare sechecultum. Nonne latius est nos edendo. bē
bendo. chorando. dormiendo. vitam nostrā produxisse. q̄ ieiunā
do. orādo. absincedo; et sacras theologoz ac iurisconsultoz libros re
ueluedo. eam abreviassē. Utū neq; ancerib; crevit neq; anatib;
sed hominib; solū. his p̄sertū qui obscuris viles viris. nō min⁹
grecari q̄ eo uti norūt. Tale ex Moguntia

¶ Olfontianus bauersackio S p d

Que de vino scripsisti libēter oēa legim⁹ Modio em⁹ sumptum
(ut mellilab⁹ noster iterptari cōsueuit) acuit ingenū. debilib⁹
q̄b̄ dit gressum. et cecos illuminare videt. Nemo nostrū cephalæa.
nemo hemiceranea (talib⁹ capitū morbis) laborat. Quapropter ne
ab instituto nostro et veteri cōsuetudine recedamus. semp biaccho
semp voluptatib⁹. semp arrogatiæ ac temeritati inherere debemus
vt sic tandem furore plenī poetico. innectiuis. cōnicis. cōtumelias
blasphemias et heresib⁹ nouis. inimicos nostros operiosius p̄sequa
mur. Hoc Lucili⁹ carmen ad mensam tuam suspendito. Vnde
lurchones. comedones viuite vētres. Tale ex frāfordia A⁹ q̄ sup⁹

¶ Joānes Crabacius Guilhelmo Zuickano S p d

Mitto tibi dialogū quē e greco nup in latinū translulit Pe-
trus liripipian⁹. homo acer et strenuus in rebus nostris quē
deinde Nicolaus musio nobis audietib⁹ hoc modo in obscurorib⁹
concessu crudeli satis animo memoriter recitauit.

Jupiter (inquit) vocatis nup omnib⁹ in cōciliū d̄hs virū
pro se in celis et prudentē et eruditū substiui voluit. Eōqueſt⁹ est
em⁹ se nimio cōfractū senio cursus planetar̄ totamq; celi machinā
diutius regere nō posse Optauit itaq; hōem (vt dixi) eruditū ac
sapientē qui rez esset archanaz custos et ecclēstis ianue diligētissim⁹
obſeruator. Qui lunā ertinctā incēderet. vigilaterib⁹ prouideret. ne
deoꝝ quispiā Iouem cū Junone sorore sua dormientē temerarius
excitaret. Itemq; ne solis equi alio defecrētes. oceano submergerē-
tur. aut meridianis periret ardorib⁹. Huicem⁹ homini (inquit Jus-
piter) curā dabo ut ex obscuris hoib⁹ cacodemones faciat easq; col-
locet cum creatis simul animab⁹ in cōparibus stellis. Euram euā
habebit ne saturnus planeta. cū virgine. signo celesti contēdat. mul-
tisq; alijs p̄ficietur rebo modo nostra maiestate deorūq; Hospitio
non indignus habeatur. Quod Iouis preceptum admirabile sa-
tis et nunc auditum cum dñ simul omnes simulanter annuissent
missus est Mercurius deorum immortalium nunciis et eloquē-
tia ceteris plurimum antecellēs in hoc humile viuentium domi-
ciliū quam terram dicimus. Qui cum orbem usq; totum pene
plustrasset deorū instinctu (qui hominē nolebant ad celeste officiū
sibi ipsis satis idoneū ordinari) quēdā sibi Reuchlinistā ex omni ob-
scuroꝝ numero delegit et maxime tale. q̄ theologos amarat nūq;

Hunc enim homini nomine est Ollilabius philocapnion. cuius pater
Marquardus appellat. et mater eius Grilla ad designandum quod mar-
quardus marquardus et grilla grillus procreaverit. Signate quo viri
clarissimi huius rei miserius Attende huius hois doctrinam. quoniam enim
celestia intelligeret homo iste qui vniuersitates de honestatis in nulla est
litteraria facultate eruditus. Si enim hunc hominem quem ego intelligo
recte iudicare voluerim nec philosophum. nec theologum. nec iuris consu-
tum. nec medicum. nec oratorem unquam reperiem. Mercurius itaque cu-
m inslibet rei simulator ac dissimulator. et deo ut diximus instinctus per
peram missus. cuius obscuro Reuchliniste mira quadam claritate in
somnis apparut. Qui Mercurium terrum omnino celestium nescius vi-
dens. mirum in modum exhorruit. steteruntque Lome (ut virgilius ait in 5o)
et vox fauicibus hesit. At Mercurius qui ex supernis sedibus dulcia secum
liba cotulerat illi nonaginta nouem offerens que vulgo vocantur
basenche kochen Lomedie inquit Ollilabie et grosse. quam grandis
tibi ad huc restat via. Morum Ollilabi angelum esse credens et se al-
terum heliam Quorsum ait In celum respondit Mercurius. Recte factum
subiunxit Ollilabi ut illic impleam mentem qui hic repleo ventrem.
Jam sentio Iouis benignitatem. ah vir tandem sensi solidus. bene
operatus ceus tuus meque non in merito recognoscit amicum suum et Reuchli-
nista omnia propter te. Factum bene Jam ego nullam aprius infirmitatem
sentio ita me tuus celestis oblectat cibus Disputare tamen tecum non
possum mercuri quoniama ita sum exhaustus. multis iamdem et infir-
mitatibus et miseriis. Mercurius. Et tu miseras sustinuisti Ollilabie in-
ganeones et sycophantas. Olli. Tu a deo missus et hec ignoras
Tu qui posterita non nosti quod futura prediceres. Si ego in hunc usque
diem dys conuerterem fuisse ut tu ceterorum oculis deus esse vellem. Mi-
parce quo verbis. Scriptum est enim Ne quod nimis Non ad tyrannos
hesiodus cecinit Optimus est homini lingue thesaurus et ingens
gratia quod parvis mensuratis singula verbis. Olli. Pulchra illa sunt
carmina. Mercurius sentis. et hanc ob rem tuam insaniam depone.
Noli unquam moribus tuis estimare. Desine morbo isto preacita-
tis vitiis. Desine alios per ipudentiam lacessere. talibus enim probabis tibi in ces-
sis amicos parare non potes. videris inimicos velle. Lesset alterca-
tio inter nos. Quin tu uno verbo dic unde tibi tam gravis ac plane
onerosam infirmitatem conceperis. Olli. Ex variis et multiplicibus
edulis plerique equo sumptibus. Mercurius Que cibis indies comedis. Olli.
Pelles acerinas et colla caporū tosta. bucculas. iuuicos. turtures
plices. phasianos. coturnices. turdos ficedulas et plurimi omnino
generis aves molliterque ac studiose tosta. hec stomachum meum nunquam
ledunt qui est sicut tabula rasa in qua nihil est depictum apta tamen nata de-
pingi. semperque illis vesculi sum memor. Qui bene ingerit digerit ege-
rit et bene sanatur. Mercurius Recte facias. Diutissime enim apud nos viues quod

sic stomachū obseruas. **O** q̄d diu! **M** In secula seculorum
D O me felicē.o mebeatū Ollilambiū. Quia tñ de epulis locu-
tisum⁹. dic rogo mihi p̄usq̄ hinc abeam. q̄ sint deoz immortaliz
esculenta. ego eñ sum vñ⁹ tellerleckeri⁹ p̄ totā cū sacco p̄ ciuitatem
M Ambrosia. oua sorbilia. ex saccaro pastilli. pingua vacca-
rum vbera. itez placente nucleus amygdalis ⁊ saccaro cōdite. Dat
etia vniciqz nonunqz porcellus integretost⁹. illūqz dūtarat men-
sam accedere apud nostros admittimus. qui cingulū temporī dis-
ligauerit. iuxta carmen illud. Balthea laxabis ad mensam qñ me-
abis. Itēqz dū plenus est venter tūc vult dormire libenter. **D**
Quid audio sancta Juno. qđ audio. Trässer me hinc ocius sancte
Mercuri. transfer me hinc. **M** Recedam⁹ hinc. festinato eñ op⁹
est. **O** Querātur p̄mū hydrie vino plene. **M** Matura rez
D I presequar. Lūqz sic abirent clamarūt om̄es Obscuri. sc̄e
pater mem̄to nostri dū veneris in regnū tuū. **O** Bestie estis
solus ego tali sum honore dignus. Processerūt ambo. cūqz ad par-
nasum montē venissent. nec illinc sese Ollibābius in celū transfor-
re posset. Betnā parnaso Olympū ethne. montesqz plurios mon-
tib⁹ supimposuere. Quo facto. Mercurius inq̄t ascende mon-
tes. **O** Trahe me poste. **M** Hoc factu difficile. **O** Quā
obrem **M** Nimiris es incrassatus. dilatatus. ⁊ impinguatus
D Sine me paululū o Mercuri ventrē purgare. vt eo sim leuior
M fac vt libet. sed noli interea temporis plus equo morari. Dū
igis in secessu Ollilabiūs lateret. Mercurius secū his verbis mur-
murabat **O** Utinā(inq̄t) hic asinari⁹ Reichlinista tali indi-
gn⁹ noīe. pulmonem ⁊ iecur egereret. fetid⁹ mehercule hirc⁹ est. et
olēs capra bonūqz foret Capnioni si hō iste natus nō fuisset. Quo
dicto mercurius clamat. vbi es ollilambie **O** In rupe hereo.
M Semp ibi hereas velim. veni tardipes. bucades crassa sub-
stantia **O** En curro velocius. quoniam sum seruo fugacior. nec
tua mihi modo opera est opus. **M** Tu videris ego p̄cessero.
D En cacumen olympi teneo. tecū sum. in portu nauigo ⁊ celi
planetas intueor **M** Recte fecisti. **O** Jam vnicō dūtarat
saltu in celū veniā **M** Eperiar. at caue ne saltu ⁊ turbes plato-
nis ideas **O** Quales sunt ille bestie **M** Quas tu bestias
vocas. antique olim Apollinis sacerdotes erāt. ⁊ mulieres qđam
edentule. que dū corporib⁹ exerūt tanqz rerū imagines inter sidera
collocātur. **N** Pape. qđ ex te audio. legi. xxv. libros ethicoz
Aristotel. vbi de istis ideis dephendere potui nihil. **M** Nō mi-
rūz ollilambie. Tu certe phus nō es. sed nud⁹ tñ grāmaticul⁹. at
tñ in celū si potes qz p̄mū erulta **O** Me accingā operi. tu no-
lico metāgere **M** Nō tangā. sed caue deorsuz cadas. Lūqz temera-
rijs iste ollilabiūs sese altius erigeret. seb̄ iter saltandū insolētijs

L 1.

extolleret olympos in ethna decidit. ac deinde in cloacam vulcani q
monte illi priscis temporibus incolere pluerit. Cum Mercurius ri
dendi intemperans sedulo clamabat. O coridon coridon que te
dementia cepit. Alba ligustra cadut. vaccinia nigra legitur. O
O sancte mercuri adiuua me. o Apollo. o latona. o vos muse no
uem iuvate me his lamentatibz ille motus. huc hoiem fetidum
et instar bubonis cecuriente ad fontem caballinum perdixit. ubi purga
re homines volens eum suffocauit. In signum cuius adhuc aque illorum
fontium ita turbide ferioribusqz pmiste sunt. ut quicunqz et illis indi
gne biberint. insanipotius sint qz sapientes. ¶ Huc cu recitasset di
alogu. hec continuo verba subiecit. De poetis inquit malis et pueris
tangz preclaro nomine indignis solu loquimur. de honestis et sapientibus
mali nihil. Nec aliquem sub celo hoc nostro dialogo offendivolu
m. Nam qui tam obscuri sint viri Gramatici certat. et adhuc sub
indice lis est. Vale ex Constantinopoli.

¶ Stephanus caluastri. Joanni lucibulario. S.

O scuroz indies numerus magis magisqz angetur Inscripti
Onundustertius tabule nostre poetarum aliquot nobis persiles. q
se inuestiis potentissimos esse gloriantur. et hec eoz sunt noia Hirpi
mus mucus. Pultronus lurcho. Bibelius sycophanta. Ollilam
bius nebulos. Philocapnion ionianus. Joannes smoerpot. Dans le
uerworst. Brillus reptilis. Henricus hauersack. Stulusmurius
de cella vinaria. Cornutus bubularius. fatuinus schelmo. Phyton
serpentinus. Georgius bestia. Petrus slabbert. Hermannus kalf. Has
nimedes iunior. Coridon siluanus. Sclapapius tellerlecker. Stili
pho gnatonicus. et Joannes dulkinus. Omitto reliquos q spem
no habent. et quoqz (sicuti stultoz) infinitus est numerus. Hi belluz
atra theologos acturi sunt. Nam arrogatia. temeritate. putus et
blasphemus pares sibi nullos habent. Noli igit plus equo lame
tari. Ego inter sarum et sacrum sto. et ex fonte hypocrite sum infatua
tus. Vale ex libetridu speluna nymphaz.

¶ Joannes lucibularius. Stephano caluastrio. S. d.

M Iserrime nobiscum agitur omnia. multiplicasti gentes sed non
letitia. obsunt nobis illi et psunt nihil. Non vult habere cap
nion impudenter sycophantas. Te igit dilaniens. strangulans. ob
stringens. obliteret. et culter et venenum et incantatio vita tua. q est
mors. acerbefiniant Vale cum tuis ut potes. Mogutie ex domo no
stri impressoris. penas sue temeritatis. perculdubio daturi.

¶ Pultronus mucus Titiuillo corniculario. S.

N On possum non dolere. non lachrymari. non mestre esse. ita no
excruciatus viri boni et sapientes. de illis duxarat loquor. qui
non sunt de nostro obscurorum grege. Et ideo de grege non ausim qz
deponeretur. Simpler plebecula. pueri qz et mulieres. publico

nos odio insequuntur. Clamitātē in plateis huc huc veniūt obscuri Ruechliniste. nō minus deo q̄z hominē odibiles Jaciunt deinde in nos stercora. Quid multis! Lanes nobis oībō vltro nō irritati adlatrant. nigris ēm utimur larvīs. nec id solū canes agūt. ver et viles caligas nostras. et detrita vestimenta dilaniant. Vale. Ex cella vinaria. vbi nobis dānt deorū responsa.

¶ Titinius Dultrono. S.p.d.
A nimam ago mi charissime Mūrcida. Utinam essem cum Anchisiade in elysīs campis. et hec tam infelicia non audi rem. Proh deūz atqz hominū fidem. quid hoc est si contumelia nō est. aut potius dei plaga. Que tu scribis. intolerabilia videntur. Gratias Capnion nobis agit nullas. quin potius obscuris omnibus maledicit. Alij preterea nos sycophatas. alij noctis filios. alij nebulones. alij humanas bestias. alij monstrosa mancipia. alij canes rabidos. nonnulli hereticos. blasphemos. et fetidissimam cō uitiorum sentinam appellant. Addūt quoqz nos solos obscuros cum Dathan et Abiron merito a terra absortendos. Vale. Ex Argentina. et tehis oblecta felicitatio.

¶ Berhardus Schiruglius. Joanni Wickelphio. S.p.d.

M Ali sunt homines qui dicunt nobis male. quis em neqz de um timeamus neqz homines. aliosqz indigne leserimus. nihil tamen est q̄ contumelias perpetiamur. bellum hoc et lepidum Tlerum hec alias Graue mihi semper atqz anceps dubium fuit. quare Colonenses theologi. plus ceteris per Alemāniā florentibus. superiori starum errores corripere nitantur et insueum indignari. hominē nobis summa diuictu necessitudine Vale feliciter et cras responde. Ex Andernako.

¶ Wickelphius suo Schiruglio. S.p.d.
N On possum tibi Gordū noctū abīqz dolore interno et horrisonis v lulatibus dissoluere. Nisi doctor essem in omnibus scientiis mudi. itemqz si neqz in Bohemia neqz in narragonia fu issem. ad tam difficilem ac plane tortuosam dubitatiōem responde tibi nequaqz possem. Audiri nuper in ecclesia a quodā theologo. ad populum dei verbum habente. reuerendum inquisitorē Jacobum Hoechstratez. tres sibi a sede apostolica archiepiscopatus cōmissos habere Coloniē. Mogūtinam. et Treuerensem. ut que mala sunt. ab ecclēsia dei q̄ primū reuellat. Adiecit quoqz Sextum papam quartū. singulari quadam cōmissione per totam Alemāniā heresum extirpandarum munus theologis Coloniē cōmisso. Quod vt luce clarius intueare. brevis illius exemplar tibi per Liripipianum transmitto. vt immodice lamenteris Vale ex Mādepurck. et penitentiā age q̄ primū potes.

L q.

Sixtus Papa quartus. dilectis filiis Rectori Decanis ac vniuersitati studi Coloniensi.

Conlecti filii Salutem et apostolicam benedictionem. Accepimus fratres vestras
quibus cum iocunditate intellericimus. quo zelo fidei orthodore
quaquam prudenter. scripta erronea heresim sapientia. legi imprimi ac
vendi prohibueritis. muliercularumque imperitiarum representeritis. quod tamen tenet
ur interpretantur quod nesciunt. et scripturarum sibi usurpat scientiam. in ma-
ximos dilabuntur errores. nec sibi soli. sed aliis quoque animarum pri-
cipiis struit. Laudamus vos in domino vehementer. fecistis ut vos
nos catholicos (quales sumus) decet et quod vos non dubitamus
facturos. pro qua re nos et hanc sanctam apostolicam sedem. inuenietis in
omnibus desideriis vestris promptiores atque benigniores. Ceterum ut
quod tene cepistis facilius possitis perficere. harum serie vobis au-
toritate apostolica licentia et facultate procedimus cohercendi sub cen-
sulis ecclastis et aliis opportunitatis remedib[us] imp[er]fessorum emptores
lectores librorum hominum. Et quod fieri posset quod imp[er]fessorum predicti metu ve-
stri alio se transferrent. volumus quod ordinariis et magistratibus locorum
in quibus erunt. nostra hanc voluntatem significetis. quam ubique volu-
mus obseruari. Datu[m] Rome apud sanctum petrum sub annulo piscato-
ris. die xvij. Martij. M. cccc. lxxix. Pontificatus nostri anno octauo
L. Brifus.

Daubengigeli suo Simprianu[m]. S. p. d.

Quo me verta pre dolore mihi suauissime Simprianu[m]. Si domi-
numphantimatibus vexor. intestina lubricis corrupitur. Si
exo. male de nobis sentire bonos aduertimus. Nos miseris
et infelices. O funestam diem in qua nati sumus. O pectora ceca. o
hircosum gregem. eterna ac plane ineluctibili diffamiaz et iniuriorum
Ipsa adulst. Nobis Leo papa maledixit. libri nostri cōburuntur.
nec muliercule nec pharmacopole ex illis cucullos facere audent
ne venenū quod in illis latet incantos enecet. Erasim[us] preterea nos
detesta et odit. Omnia nobis et in celo et in terris sunt aduersa. Scio
quid facias. vta sauromathas fugere hinc libet. et glacialē prisus
oceani. Vale. Datu[m] Auguste[us].

Simprianu[m]. Daubengigeli suo. S. d.

Nil consciere sibi nulla pallescere culpa. Merito nos canes ra-
bidos et blasphemos boni appellat. Numis enim impudent
non in viros solum sapientes et bonos. sed in Iesum christum. in bea-
tam virginem. in supernos celites nostris etumelius ludendo de-
bacchati sumus. Quare nos insensati et degeneres christicole. ea ver-
ba que sacra sancta mater ecclesia primipare adaptauit virginis. in
nostris diabolares meretriculas et scorta publica nocturnasque pe-
cudes redigimus? Quid theologos ipsos. validissimos christia
ne fidei defensores. ac sanctu[m] Petru[m] celi primatem. perfidis comi-

parare iudeis. Quid sacratissimas apostolice sedis indulgentias
permerclare. quid cū diuino salvatoris nostri corpore iocari. rīsum
qz alijs in frontispicio nostrarū epistolarū mouere contendimus.

Emendemus itaqz vitam nostram in melius. qui scienter
delinquimus. Quippe si infames nostre epistole in lucem edite nō
fuissent. Itemqz si neqz Georgij dialogus. neqz prefatōnes duo. z
alia quedā impressa forent. diu fortasse causa nostri Capnionis vt
tro ac citro cū honore omniū sopia fuisse. Vale. Ex rure subur/
bano z mecū resipisce.

¶ Antonius Rubenstadius. Stalberio horlepompiano. S.
Nequaqz vltra Sauromathas nobis aufugiendum est Inter
nos z offaz multa cadūt Non vnius dumtaxat hominis psl/
lium sequi debemus. festinādum tarde ne Seneca presago Ue/
lox cōsiliū sequatur penitentia. Aliud nobis superest fugitiuariz
Blanco etēm duce Circes domū. haud longea Laieta campanie
oppido inquiramus. vt ab ea in cruentissimas mutati bestias the
ologos qz primū deuoremus. Simile em̄ priscis factū fuisse tēpo
rīo tum Homerus ip̄e philomites. tum poete ad vnu omnes at/
testantur. Utinā viginti cubitorum dracones essemus. de quibus
apud Pliniū legitur. lōge profecto melius sese res nostre haterēt.
Fuge collusione Daubengigelij z Simpriani. Soli quo volūt
abeāt. nec nos amplius perturbent. Vale. Datū frācfordie.

¶ Stalberius Rubenstadio. S.
Longe mihi alia mens est pater honorande. Nemo nostruz
quoqz perga. nemo montes caspios. nemo Sauromathas
nemo Circes montē petat. Monoculus ego sum z lippus. ocu/
laritn Capnionis speculo supra nasum meuz posito. vos errorib⁹
video implicatos. Legi apud hesioduz in theogonia Protheum
oceani z ethyos filium. in varias sese olim formas transmutasse.
Huc colamus deū. huic porcos z asinos offeramus. vt delusis the
ologorū oculis. bestiarū dumtaxat formā habere videamur. vt sub
tali velamento. nihil qd aduersarijs placeat pagamus. Quo facto
tum varie eludent species atqz ora feraz. Alius em̄ subito fiet sus
horridus atraz tigris. Squamosuz draco z fulua ceruice leena.
Hec Vergilius. Vale. Datū Cracouie.

¶ Doctor Brillus. Stalberio rubenstadio
ac ceteris amicis. S.p.d.

¶ Cuid alios imprudentie accusas. quū tu sis vñ⁹ omniū qui
vivant insipientissim⁹. qz tamē in tenebris plus uno vide/
as oculo qz reliqui in luce duobus. Bestie diu fuitis z crudelissi/
mis quibusqz bestijs longe crudeliores. licet caudas in terrā depen/
dentes. licet asininas aures. licet vrsorū vngulas. aut solidos equo
rum pedes nō habeatis. Alij vestrū dracones sunt. alij pō basilisci

E iii.

Ita em̄ et verbis icōcīnhi. et stylo enormēs. et audacia ac vēnēto se
stilētes estis. Stultū est igit̄ optare qđ diu estis psecuti. Bubo
nū. noctuarū. asionū. vularū. vespertilionū. et nicticoracū exēplo
nocturnis volate tib⁹. vt nocte intēpēta palpabiles tenebre vos
obumbrēt. Valete cū resipiscētia et charitate dei. Ex Norberga.

¶ Māmotrect⁹ būtemātelli⁹. Eytelrabiano philo/
pompo obscuroz legato. S. p. di.

EDidit nup libros duos Reuerend⁹ heretice prauitatis Inq/
sitor. in quib⁹ luce clari⁹ pz. qđ sancte et qđ pie Georgi⁹ benig/
nus et Lapnion ipē in suo dialogo locuti sint. Ita em̄ in illis con/
uincūtur ut nullo vnḡ marte possint exurgere. Nō est reuerendo
Inq'sitorī machera hebes neq; stylus retorsus. O Philopōpe qđ
hec futura credidisset. Nobis lachryme sunt crocodili Lumanī su/
mus. hoies pfecto hebetes atq; obtusi. Acta agim⁹. anceres nunc
(vt theologi dicūt) inter olores strepūt. Discam⁹ igit̄ alijs in rebo
vti foro. na operā hic atq; oleū p̄didim⁹ Si cras p̄summo ani/
mi dolore atri ditis ianua introiero Plutonem rogabo. vt te illuc
post tres dies accersitū verā obscuritatē et tenebras p̄ alpabiles qđ
primū inbeat intueri. Vale. vt potes. Ex Cracouia.

Eytelrabianus Būtemātello. S. d.

OTe omnū sub celo miserrimū et pre ceteris mortalib⁹ mal/
gis importunū. Quid mihi tā tristia nūcias. qđ mea gau/
dia in luctū queris. qđ me ex alto in desperatōis sterquilinū p̄cipi/
tas. Nō tam acerbe mihi rem gestā scripsisse. Me senio p̄fractū no/
sti. et ex leui vento huc aq; illuc impelli. Ego em̄ si hoc malo nūcio
apoplexia tactus fuissim. qđ obsecro tres meos obulos psecutus
fuisset. Obserua me igit̄. vt vltie voluntat̄ mee dign⁹ executor īne/
niare. Nō te moueāt theologoz correptōes. Indocti sunt. et p̄ter
sacras lrās sciūt nihil. Poetas nō intelligūt. Quid ergo nostrarū
ep̄lar mysteria intelligerēt. neq; Aristo. in. xv. physicoz. neq; por/
phyriū in libris de aīa. neq; Esopum in metaphysicis legerūt vñq;
Abeant igitur. nosq; more nostro viuere ac loqui p̄mitāt. Vale

¶ Trullus pomuēdulus. flacco murilegano. S. d.

Audio indeos multuz letari de p̄spero suaz rez successu. Le/
gūt em̄ libz quēdā talē qđlē ad mēsam discubētū et in synago/
gis suis diabolicis. vt indies christianos verideāt et execrabilis su/
os libros Christo deo blaphemos. iniuste tueāt ac p̄seruēt. Qua/
resi p̄ditissimi crucis Christi hostes. indigne et ingenita atq; in/
ueterata malicia letant. nos ppetuis lamētemur in tenebris necē ē.
Ex frācordia aut nūdinis nūc Aprilib⁹. aliquę tecū ocularia p̄fer
vt si no mētis. ocloz tñ visum restaurēt. Nūc solū habem⁹ ho/
nore. q̄ iudei in scādalū ecclie obscuroz ep̄las in teutonicū trāstū/
lere. Vale vt potes. ex Dulken. anno. M. ccccc. xvii.

Quoines Murnellius libro q. elegiarum suarum. in laude Arnol
di Lügerensis. summi et veri Theologi hoc carmine sapienter edidit.

Nunc precor Arnoldum blande fac musa salutes
Tungrorum veterum spemq; decisq; nouum
Qui primos inter proceres vestigia diui
Alberti sequitur optima queq; docens
Quem dubites morum laudes equabilitate
Amplius. an sophie cognitione sacre
Externas cuius longe peruenit in vibes
Nomen. et insignis fama pudicicie
Hoc est Laurenti domus et schola laeta magistro
Urbis Agrippine clarior et reliquis
Docq; nouum iuuenes spaciando docente lyceum
Discipulos plures quam Theophrastus habet
Hunc preceptorum multum debere fatemur
Quamvis sit sophie portio parua mihi

¶ Querimonia fidei ad obscuros Reuchlinistas

Gens inimica dei. que te vesania torquet.
Quis furor usq; adeo corda prophana rapte.
Spargitis in christi famulos Mauornia tela.
Nectitis et leti retia seu crucis.
Quid iuuat insontes sic marte lacessere duro.
Christigenas quid sic nos iugulare iuuat
Vos colitis spurce secte ludibria Turci.
Tartareum colitis et sine merce iouem
Tura datis manibus diti non iusta prophanie.
Atq; vorant stigii Turpia liba canes
Ecclesie sacram nolite lacessere sedem.
Hanc Christus statuit. hec sine fine manet
pellite barbaricos vos Thurci quæso furores
Nosseq; supremum discire queso deum.
Deus vestros animos seducit pseudo propheta
Quem phlegethontei gurgitis vnda vorat.
Vana fides vestra est. non est ratione probata.
Aduersus summum pugnat iniqua iouem
Sculpta nihil vestros possunt simulachra iuare.
Opatus. nihil et stulta ministeria.
A me veridicas leges audite precamur
Eterni pariter nunc monumenta dei.
Ad mea dicta aures. Animosq; intendite vestros.
Qui cupitis prompto noscere corde deum.
Contra. qui sanctas leges contemnitis. hinc vos
Effugite. et sacras linquite queso domos.

TZacharias lucensis omnibus obscuris **S P D**
Ollegi in unū epistolas vestras lamentationū. que bonis
omnibus magis q̄ prime placent Nescio quib⁹ loquor. obscu-
ri estis. nemo vos videt. nemo bonus nouit. Nemo igitur vos
offendit. nemo scandalizat. Si cōscientiā vestrā intueri volueritis
et coram deo vestrarū ep̄larū rationē reddere. facti vos proculdub-
bio penitebit. Nō vna ep̄la. non uno epistolay libro sed mille epis-
tolis multisq; libris expresse et apte deū atq; homines offendistis
Notū est et publicū vbi vestre ep̄le impressæ sint. noti etiā quibus
dam auctores Damus bonū pro malo nec vos hoc loco more ves-
tro nominare voluimus. ne stulto respondisse iudicaremur iuxta
stultiā suā. ne etiam contra Christi doctrinam vobis vel viuētib⁹
vel mortuis. aut vestri similib⁹ dūtakat notis. scandali aliquid in-
ponerem⁹ Si nō est aliquis Ollilab⁹ i rez natura. si null⁹ Lāg-
sniderius. quid obsecro fictis nominib⁹ res ipsa peragit. Discite be-
ne agere et nolite gloriarī in malitia et nequicia. quod est peccatum
in spiritū sc̄m. Modestia opus est nō iniqua cōtentioē. qua Lap-
nionem. vobis proculdubio indignantē. defendere nō potestis.
Credimus postremo nullū esse sub celo poetam. pium. doctū. eru-
ditū et sapientem. qui schurriles vestras ep̄las quas obscurorū in-
scripsistis. manu sua aut etiā digito tagere dignes. Non sunt poete
boni similes vobis. Alij sacratissimas elegias. alijs morales versus
alijs vero (ut videmus) honestissimā prosequuntur materiā. Non
siḡ ab oratoriō aut poetis sed a pessimis quibusq; nebulonibus
ac pseudo Christianis (qui se iplos Obscuros et Reuchlinistas
appellarūt) vestre sunt effuse epistole. quos ego laudare nō debui
qui sc̄tā sedes ap̄lica. iniquitatis eos filios esse decreuerit.
Vale lector christiane. et hec que citra cuiuscūq; viuētis cōcume-
liā. aut indignationē dicta sunt boni cōsulito.

Tfinem habent lamentationes obscuroz

Impresse Anno domini M.

C C C C C XVIII,

Epistola apologetica Ortwinii Gratij. ob pri
mam a paruulo educatiōem Dauentriensis cog-
nominati. Agrippinensis quoq; academię philo-
sophi Christicq; sacerdotis Ad obscurā Reuchli-
nistarū cohortē, citra bonorū indignatōem missa.

Rauiter et iniquo aio maledicta vestra paterer vi/
ri obscurissimi. si vos scirē iudicio magis q̄ mor-
bo animi petulātia vestra vti. At quū in vobis (vt
Salustū verbis vtar) neq; modū neq; modestiā ul-
lam aiaaduer to. nec sit sub orbe lunari tā impie men-
tis hō. qui idipsum negare aut possit aut debeat aut
velit. vobis pientissime rūndebo. vt si quā maledicē
do et in dēū et in hoies libidinē cepistis. cā vel patiēter (mō lucis fi-
lij esse volueritis) vel male audiendo amittatis Legi nūp epl'as
vestras. quas obscurorū viroꝝ insc̄pſit. longe a lameratōibꝫ diffe-
rentes. plenas ois ipudentie et iniquitatis. In q̄bꝫ nō mō viros eru-
ditos et phos acerrimosq; fidei catholice defensores. verū etiā. dēū
ipm. noſtre ſalutis opifice. p oēs impudētie numeros blasphemā-
re Diuā quoq; virginē ſaluatoris noſtri parentē ludendo. q̄ de ea/
dem in ſacris ſcribuntur l̄is. vestrīs meretricibꝫ adaptare. et ſctōs
deniq; ipos. vestrīs exagitare lenocinīs non erubuitis. O tēpora
maledicta in q̄bꝫ reuerediffimi pſules. illuſtrissimisq; pncipes hec
fieri patiūtur. O nefasti (vt de vobis dūtaxat obscuris loquar) ve-
ſtrenatiuitat̄ dies. O mores p̄pſteros. om̄igenis obūbratos cri-
minibꝫ. Vos pfecto etis in q̄s fīnes ſeculorū deuenere. vos inquā
Antichristi pcurſores et diſſoluti iudeorū rabule. Uni⁹ enī viri co-
templatōne. neq; dēū timetis neq; hoies. Recte igi⁹ a psalmista dic-
tum est. Exacerbauerūt eloquia dei. et pſiliū altissimi irritauerunt.
Et iterū de⁹ p pphera. Locuti ſunt aduerſum me lingua dolosa. et
ſermonibꝫ odiū circūdederūt me. posuerūtq; aduersuz me mala p
bonis. et odiū p dilectorē mea. Hinc eſt q̄ ſctissim⁹ dñs noſter
Leo papa. x. in pſona christi tanḡ ver⁹ dei vicari⁹. ppria mot⁹ pi-
etate. ſuāq; respectas eccliam. vos filios iniquitatis appellat. et a
nullo vncq; ſacerdote(excepta ſaltē mortis hora)absoluendos Hoc
aut̄ vez ee et decretū aplicū. et reuerediffimi Colonieni archiepi trāſ-
ſumptū lōge lateq; trāſuſla declarat. Itēq; nō in vos dūtaxat Ob-
ſcuros talis fulminaſ ſentētia. ſed in om̄ies pditissime velleſe cōiur-
ationis pſcios. in oēs q̄q; taliū librorū impiſtores. vēditores. lec-
tores. reſeruatores. et in eos etiā q̄ hisce rebo audis ſeterrimos illo-
rū auctores ſuis nō pdūt iudicibꝫ. nectā ſcurriles libelloſitra tres
dies cōburūt. O lentētia aplicam om̄i laude et honore dignam

a b

Cūctisqz christifidelibz sūmope necessariā. Quā certe q̄ nō patitur
cui rei sacratissime. ne miniqz non fructuose ac plane putili. q̄ resi-
stit. q̄ oblatrat. q̄ iniuidet. q̄ obliuicat. q̄ nō obedit. q̄ teniqz ipedimē-
to est. aut ɔſilijs. aut fauore. aut factis insipiēter renitēdo. degenerē
sele christicolā. t̄ sacre fidei ɔtēptorē luce clari⁹ ostēdit. Uiderint
q̄qz sacerdotes. q̄ auctoritate p̄tra sacrosctē sedis aplīce determina-
tionē. nō solū obscuros. s̄z famosaz eplaz lectors. venditores. t̄
id gen⁹ alios in brem aplīco vt supra satis clare in lamētatiōibus
obscuroz explicat̄ herp̄ssos. absoluere audeat. Nemo vestrū plus
equo sue innitat̄ prudētie. Hinc est q̄ L̄hristostom⁹ ait sermōe. xii.
Nō fidei. s̄z pfidie. nō ɔfidētie s̄z diffidētie est. nimiam in semetipō
habere fiducia. Que etiā quot pclaros viros. quotqz īgenuos ado-
lescentes in causa Reichlinica decepterit. cogitare poterūt pauci.
dicere nemo. ¶ Clerū vt eo vñ diuertit nostra nūc reuertat̄ oīo.
Quis(rogō) inferoz. aut que tādē cecitas vos coegit. vt in scđa ve-
straz eplaz editōe floretinos ipos. scia t̄ vtute florentes. eosqz non
aliter. q̄ ob īgenū et nature dotes ita appellatos. Zodomitas.
Diceretis. nec zodomitas solū. verū t̄ nobilissimā eoz ciuitatē. cūc-
tis mūdi ciuitatibz zodomitis pleniorē. tot sacerdoti salutes scri-
bendo quot sūnt in florētia zomite. Clerū hec pessum eāt. Cete-
ra id gen⁹ ɔuitia auribz indigna mortalium. hoc loco relinqmus.
Nūquid igit̄ satis vobis fuit. eccliam dei neq̄ter lesisse. nisi etiaz in-
moderni pontificis optimi maximi. oīmqz l̄ris atqz linguis cele-
brādi. dedec⁹ ac ɔtumelia. tā obscena de florētinis. vobis effusa let-
gerent. Nōne summo pontifici in scena t̄ in vmbra culis inicta;
tūn vñz parcedū. An ignoratis sc̄issimū dñm nost̄ Leonē pa-
pā decimū. a dño deo(id qd̄ sc̄a fateſ ecclia) veluti oīm virtutū exē-
plar t̄ architypon. sup gentes t̄ regna in terris p̄stitutū. vt euillet
dissipet t̄ planter. faxit itaqz de⁹ quo grauioribz vos censuris. sa-
crosc̄ta sedes aplīca ɔdēnet. Subdole p̄terea t̄ ingeniose satiā.
(vt vestrām impudentiā lati⁹ pseqmūr) Impialez maiestatē nobis.
sp̄ venerādā deridetis. quū nullo sit vobis op⁹ p̄uilegio Veneroz.
Eū⁹ etiā mādata a nobis in hūc vñqz diē sp̄ illesa. p̄ius vñs men-
dacijs. heresijs q̄qz t̄ blasphemijjs. neqz deū timētes neqz hoies. ni-
mis licēter infregistis. Theologos insup nō mō dīversaz vniuer-
sitatū. verū toti⁹ ecclie lumina. aliosqz tā virtute q̄ sc̄ia pclaros. t̄
specie qdāmō a vobis differētes. vñs dentibz cruentissime lācina-
tis. t̄ ɔuitis inseqmīni nebulonicis. q̄z pfecto calciamēti corri-
giā. vel oīm indicio. idigni estis soluere. O ceca atqz ipudēs iusli-
uimodi Reichlinistarz cohors. Aude aliqd breuibz gyaris t̄ carce-
redignū. Si vis ei⁹ aliqd. Audaces fortuna iuuat. et si multa au-
dere(vt Menādro placuit) multa aberrare facit. ¶ Quid multise-
z. Ex oīm nāqz genere hoīm. quos varijs vitij. īgeniosa t̄ ad malū

proha irretie improbitas. nullū neq; sceleratus heq; odibili? eē re/
or. nec grauiore censura aiaduersioneq; plectedū. q̄j cos q̄ cū puer
se mētis animiq; malignat̄s sint. singedo tñ id callide sub fictoriū
noīm ac cognominū velamēto t̄ molūt t̄ agūt. vt synceri p̄ chri
sto t̄ integerrimi hoīes. oīq; carētes vitio. improbi habeant. Itēz qd̄
indignissimuz est. alioz p̄ctā. q̄ nshil(yt infra dicem⁹) ad rē faciūt
Capniōis. nec vera dignoscūt. acerbissime redarguūt. q̄b̄ ip̄i preci
pue obnoxij sunt. alioz virtutes ac bñfacta mali p̄sulūt. suoz peni
tus sceler̄ obliti. Persuade tibi o christiane lector(nā p̄suaderetu/
to potes)hos obscuros Reichlinistas. nocētissimū eē gen⁹ hoīm
cūctisq; flagitijs sceleribusq; cooptū. calamitatē. euersioneç; reip.
christiane qrentes. nec summo pontifici. patri vere beatissimo. nec
exteris etiā nationib⁹ in pessimis quibusq; parcētes. Elinguis
pfecto t̄ mut⁹ Cicero ee posset in tā lata tāq; ampla ac plane ex/
crabili obscuroz materia. Utitioz qdē apud eos referta sunt oīa. q̄
vndiq; facto agmine in nos insolentes irruūt. circūstant. p̄mut. vr/
gent. Hie aut̄ sue discriminib⁹ miserrime iactātur. vt difficile sit in
portū sese ab his salutare appellere. Quib⁹ q̄rar: q̄s iploře? Nima
mehercle est improbor̄ quoruđā (nō dico oīm) Reichlinistaruz
licētia. tū in eccliescadalu. tū in bonoz oīm p̄fusionez. veluti ex eq̄
troiano cateruatum redūdatiū. Sūmi. infimi. mediocres. plabūtur
Et Plinio teste. Multi famā(etsi vmbatilez ac vanā) pauci p̄sciam
verent. q̄tñ(vt Aug⁹. nobis scriptū reliqt) est mille testes. ¶ Ve
rū enīero. vt vos appelle citra vestram atq; alioz indignatioem
Quid obsecro vobis p̄sunt oīitia. qd̄ mendacia. qd̄ p̄tumelie. qd̄
cauillatōes. qd̄ ludibria. qd̄ stulte in celū irrisiones. qd̄ ipie tādež
heresē. Nōne scriptū legim⁹. Lōfundant̄ oēs faciētes vana. Ut
michi q̄s obiecerit. facetiaz grā Obscuri talia locuti s̄t. Eho inqz
vir bone Nūqd̄ irrideat de⁹. aut istiusmodi p̄uicijs Capnion ipse
suis exoluīt errorib⁹. Bedā audite venerabile. Dis (inqt) amari/
tudo. t̄ ira. t̄ indignatio. t̄ clamor. t̄ blasphemia. t̄ mala oītētio. spi/
rit⁹ imūd̄ifor̄ est. Ineptiū certe vestris t̄ mēdaci nō ferēdoz ex/
probatoe Capnione vestry(mō p̄sciam itueamini) defendere nō po/
testis. Plus illi de decoris. plus scādali. pl̄ turpitudinis. pl̄ infa/
mie. q̄j laudis aut glorie peperistis. Honorare(Opinor) voluist̄ vi/
rū bonū. at illū spe vīa falsi. plus eq̄ inhonorastis. nullam fortasse
grām ab eodē recepturi. Nec induci possum vt credā talē illū tā/
tūq; poetā vos ad tā insigne tāq; infame scribēdi facin⁹ cōcitasse.
nisi icidpm obesse videat qd̄ i suis ad nos epl̄is talia nobis futura
pdixerit. Ego tñ neq; obscuros vos appello. neq; Reichlinistas
verū hec noīa (sue bona illa sūt sue mala) vobis p̄sis nō indecēter
imponistis. ¶ Noīa hercle vīa (qzū videre videoz) noīb̄ q̄drāt.
Ille sumulus appellat̄. vos Obscuri. Et vere obscuri. Nā tenebze
a b.

oīm vīe (vt cū grā t̄ honore Capnionis nō vīo loqr) totū penēter
raz orbē. infinitis. tū erroribz tū mēdacijs obūbrarūt. ¶ Ad cō
uitia vrāz eplaz reuertor patres pscripti. t̄ ad falsas ac plane omē
titias. in optimos q̄sqz vītiorz exprobratoes. q̄ ad boni Capnionis
defensionē p̄lus faciūt nihil. nec in oculis sapiētū integrōs ledūt
vīros. s̄ v̄lī phdolor ecclie indelebilē inurūt maculā. O vtinā ta
lia p̄scis lctoz patrū scripta fuissent typi. Nō dubiū q̄n vel man⁹
vobis p̄cise. vel lingua p̄festim eruta. vel guttur laq̄o clausum fu
isse. At excitabit p̄culdubio corda p̄ncipū misericors t̄ oīpotens
de⁹. vt rebz oībz v̄l̄tro citroz p̄spectis ac rite cognitis. iusticie mu
n⁹ (q̄b sp optauim⁹) q̄b mū exequant̄. Nihil ē enī tā absurdū. nihil
tā abominabile. nihil tā ipiū. nihil tā ingratū deo. qd v̄rel t̄ id q̄de⁹
citra oēm occasionē nō effundat eple. Nescitis temeritatē p̄sili⁹ de
fectū eē t̄ iprudeatiespeciem: b̄m b. Tho. 2⁹ 2⁹. q. xxxv. ar. xxv. c. fi.
Illa enī temeritate fuit q̄ rōne nō gerūt. t̄ ideo supbie est filia. ve
ibidē p̄baſ. q. liij. ar. iiij. ¶ Quare obsecro o vos degeneres soluz
poete t̄ filiū iniqtat̄ tā ipie abutimini grā vobis a deo data. Quid
christo illuditis t̄ ei⁹ matr̄: Quid tunicā dñi: qd reuerēdā Petri
imaginē. qd sacramēta ecclie. qd sacratissimas sedis aplice idulgē
tias teridet̄: Quare doctissimos t̄ lapicētissimos ecclie doctores
p̄seq̄min⁹: Quare talpati oculatos p̄tenit̄: q̄re iniqtatē fouet̄:
q̄re iniusticie t̄ malicie patrocinamini: An Capnione hisce vīris le
nocinūs in cā fidei defendēdū suscepistis: O stulti t̄ insensati Au
dite (clamat Esaias) v̄bū dñi. p̄ncipes zodomoꝝ. auribz p̄cipite le
gē dei vīt. popul⁹ homorre. filios (inqt̄ emutui t̄ exaltui. ipsi
aut̄ spreuerūt me. Ue vobis falsarūs. q̄ nrā epitaphia t̄ laudabile
alioꝝ doctrinā puert̄tes. illoꝝ loco rythmos ponit̄ ipurissimos
omissoꝝ p̄ vos criminē falsi. neq̄ editis prognostica. mihi illa in
sonti t̄ merito. ad multoz p̄ncipū. ciuitatū. optimorūqz virorūz
offensionē ac sacre astronomie irrisiōnē nō incruēte ascribentes

Lōmiso inq̄ p̄ vos criminē falsi. id qd s̄m leges sacratissimas
sp̄ pena capitis ip̄portat. famosissimos editis libellos. sacrosctē se
dis aplice Esarieqz maiestatis auctoritatē absqz om̄i p̄sciescrupu
lo. vt robiꝝ infringētes. Propterea idē p̄pheta exclamat. Ue gēti
peccatrici. pplo graui iniqtate. semini neq̄ filiū sceleratis. O q̄to
teporz interuallo. dñ⁹ Esaias hec futura p̄uidit. Dereliquerunt
(inqt̄) dñm. blasphemauerūt sc̄m Israel. abalienati sunt retroſuz
Si res vestras mētis oculo intueri volueritis. argētū certe vestrū
mutatū est in scorū. t̄ vinū (nō vt ille ait aqua mītū) s̄ in feridissi
mā maledicēdi. mētēdi. ac blasphemādi sentinā ɔmutatū. Rū
deris scio. nec mirū. Scriptū est enī. Lerant̄ cū malefecerint. t̄ exul
tant in rebz pessimis. Et Pythagori teste. Sues libertins in coeno
q̄ in fonte ſiant̄. Ridetis in p̄. at riūs p̄fecto yester in lucis cōt

mutabilis. et nisi substantia morte (quod deus auerterat) poccupati fuerit
tis. illa pculdabio viuetis hora. in qua sera ducti penitudie. vnde vos
iniquitas penitebit. Est enim in ore omnium. Seruo sapientem phryges. Nobis
(a quibus nuncq; offensi es) indigne et imerito illuditis. at deus ipse
non irridet. Dicit itaque cum prophetam Hens absq; filio. utinam saperent
et intelligerent ac nouissima puidicerent. Nec pfecto nemini nostrum
legitime pnt obuci. quoniam similia ediderimus nuncq;. Eo nunc calamitas
(heu nos infelices) est pcessum in ecclia dei. vt ora fere omnia (propter
pudorem nefas esse dicere) ethnicoz magis quam christianoz sententijs abu-
dant. Pluris poetarum facit. Nam sacros ecclie doctores et in sola yboz
pompa oem vnde beatitudinis gloria stulte collocat. Hinc in publi-
cisia tuu declamatatio ibo tuu oratio ibo. nomine Iesu christi invocare ridiculum
vobis esse videt. Hinc euangelia in reprobum exponitis sensu. et omni
tuu vultu tuu animi deposita gemitate. irrefragabilem sacrarum litanie auctor-
itatē obubris. Ue itaque vobis (Esaias ait) quod dicitur malum bonum
et bonum malum. ponentes tenebras lucem et lucem tenebras. ponentes ama-
rū in dulce et dulce in amarum. trahentes iniqtatem in funiculis vanitatis
vnde. Ue quod sapientes es in oculis vestris. et coram vobis incepit prudenter.
Quis vobis fidei cam ministrat? Quis pro te vos offendit? Nemo her-
cle nemo. Nostris certe theologis heresi extirpatorum munus. a Sexto
papa quanto (vt in vestris lamelatib; pte) peculiariter est missus Iaschini
mini et nolite peccare. Scabiat muli mulos et sanguinem in occetu non
eliciat. His morib; his suicidis. medacidis et tumelidis Capnion
ipse. amicos sibi habere non potest. videt inimicos velle Irrisiones
pterea vestre nihil ad Reuchlinicam faciunt contentiones. Si vobis
aut alijs quod nobis aduersat. petam exprobare. et falsissima quod offuderem
vellem. non decesset nobis fortasse scribendi materia. sed histrionum est
et muliercularum non honor neque sapientum. Propterea doctissimum ille
Erasmus Roterodamus. theologorum disertissimum. et non vulgari dignum
honore. vos obscuros Reuchlinistas. tamquam pestem quoadam terrestras. dos-
letorum ac plane igemisit. sese in vestris epulis a vobis esse commendatum. Ecquid
mirum? Laudes enim obscuroz sorores sunt. non per contra. nec est sub orbe lu-
nari. tam pueris in eis homo quam vel merita laudat. aut vite inoccet acte. testem
ab obscuroz petat. Est et alii ecclie plati. quod licet Capnioni bene ves-
tit. seniorissimus in vos esse quod carmine. Itaque Richardus ipse. agnomen
to Spruli. poeta et orator non vulgarum in sua Chrysocarri treberica
ad pietissimum Treuerorum presule sapientissime vos et redarguit et castigat.
Malum igit a vobis abiecte sororibus vitupari quod laudari.
Nam teste Bulo Bellio lib. vi. hoc art. Qui maledicit et vitupat. fidem
non caput. Itaque nec valde gaudere debemus (vt Augustinus placuit ad
volusianum) quoniam laudamur. nec strirari. quoniam vitupamur. Quia nec
depucere iniuria. nec coronare per laus aliena. Hinc Seneca de reme-
diis fortitorum nos optime consolat. Maledictus te opinatus hoec. sed

missi. Mouerer. si de me. Mari⁹ & Cato. si Leli⁹ sapiens. si alter Cato
si Scipio es duo. Et mor⁹ adi⁹cit. Mouerer. si h⁹ iudicio facerent.
qd nūc morbo faciūt. Quod aut⁹ vos mouere posset aut dicēt
aut factū. q̄s nō puduerit. palā cūctis legētib⁹. oīm fere criminum
sordē de vobis ip̹s p̹st̹r̹. Nolite itaqz in v̹ris ad me ep̹lis. parēt
michi meoz editoēz aut statū exprobrare. Patre nat⁹ sū Federico
de graes in diocesi Monasteriēs. ppe Loffeldia habitare et adhuc
sup̹st̹re. cū sororib⁹ meis et amicis. id qd nō sūmis mō in Colonia
viris. vez et clarissimo illustrissimo p̹ncipi ac reuerēdissimo ecclie
Monasteriēn p̹tifici Erico. satis sup̹qz o̹stat. veluti liber. de West
phalie laudib⁹ eidē a nob̹s an alicq̹ annos reuerēter nūcupato. lōge
copios⁹ o̹tinet. Me aut̹ Daniētisē cognominatū. nemo proslus
admiret. Fui em̹ in tenera p̹mū etate (et id qdē m̹re mea Bertrude
in omni honestate defuncta) Dauētriā a p̹ze ad fratē miss⁹. vbi maio
res n̹ri. v̹l patricij semp v̹l senatorēs fuere. ut sub Alexādro Hegio
illic tūc gymnasياarcha. grece qdē ac latine eruditio. bonas lrās puer
nō ignorarē. Quapropt̹ in Westphaloz laudē. tale ad memoratū
p̹ncipē cecinimus Tetraslichon

Westphalus in cunctis solers. atqz ore modestus.

Clinidus ingenio. religione sacer.

Nobilis officio. nulli probitate secundus.

Illustrans orbem. coniuge. prole. domo.

Dec obit⁹ dicta sūt. q̄ etiā si omissa forent Capniōi tñ. p̹dcessēt nihil

Induāt itaqz q̄ detrahūt mihi pudore et iduāt sicut diploide
pflusioē sua Confitebor dño nūmis in ore meo. et in medio multoz
laudabo eū Qui astitit a dextr⁹ pauper⁹. vt saluā faceret a p̹seq̹ntib⁹
aīam meā. Aliud ē em̹ de heresi. aliud te vitijs hūanis p̹tēdere. Ali
ud quoqz blasphemare deū. aliud hoīb⁹ (et si immerito) illudere. Nō
patiūf Theologi. saluatoris n̹ri hūanitatē. habitui o̹parari merez
tricio. ip̹mqz vt simplicē hoīem et suū. nō vt deū. a iudeis interēptū
Itēqz nō posse sat̹ ex nouo phari testamēto Christū salvatorē n̨m
(vt in Georgij dialogo habet) verū fuisse deū. Dec et alia id genus
multa. longeqz deteriora. a q̄ tādē cōflata. boni ne etiā an mali o̹su
lēda sint. sacratissimis theologie doctorib⁹. nō obscur⁹ halophatis
discutiēdū relinq⁹ Quapropt̹ Apologia nūp edidit. reuerēd⁹
heretice p̹nitatis Inq̹sitor om̹i dign⁹ honore in qua luce clari⁹ pas
testit. q̄ sc̹tē nobiscū. et q̄ pie. citraqz ǫcm (ni fallar) maliciā. i ecclia
rei vester Capniō abulauerit Quātam aut̹ mihi fecerit iniuriā. me
Christi sacerdotē lic̹ i meritu et philodemone in falsa sua defensioē.
et heresiarchā appellādo. pauci ignorāt. Plen⁹ (vt opinor) furia
rū et recte rōnis oblit⁹. metale eē vulpinatus est. nullā penit⁹ alia
rōne habēs. q̄ hoc grō Iouis. in bonā (vel ip̹i⁹ maxime exēplo)
v̹lus fuerū significatōez. O magiū theologū O poetā insignem.

Quis h̄nō ridebit cauillū? q̄s nō pot̄ improbe fac plane det esse?

¶ Eterum hec ridicula Capnionis subtilitas. in p̄fata Inquisi-
torio apologia satis superq; retundit et in Doccatio. lib. ii. de gene-
alogia deoz. itemq; in Augustino. lib. ii. de ciui. dei c. xiij. et confess.
lib. i. de poetis. multisq; alijs in locis. que hic. ne Capnione nostrū
offendisse videamur. libēter omittimus. ¶ Et qui. ne quod pri-
mū puto. hic silentio p̄teream. Neq; Reuch-
linistas omnes. neq; veroz quēquā poetaz. nostris hiscelris. offen-
di. indifferēter volumus. Ut em̄ duplices sunt Reuchliniste. ita
nec eiusdem ingenū poete omnes. Alij em̄ boni sunt. alj mali. nec
mali qđem in oculis meis. ni sedes ipa aplica. ac boni deniq; omes
etiam obscuros. tamq; degeneres poetas. et leue hominū genus et
filios iniqtatis appellaret. Habet profecto Joānes Reuchlin (vt
de bonis loquar) viros nobiles. doctos. eruditos. et eloquētes. sūt
amatissimos. quoz etiā nōnulli. a pro Marte (id quod detestari nō
possimus) in pugnā cogrediunt. Habet p̄terea ingenuos pro se
adolescentes. et studiosos aliquot. bonaz artiū (vt audio) pfessores
quos certe (mō iusticie et veritati adherescant) vnicē omnes. et co-
limus et veneramur Tū qđ de his. magna Christo spes sit. et lau-
dis et glorie Tū qđ generosus anim⁹. et honestis imbutus discipli-
nis Christi sponsa. hereticis fedari p̄mitatib; nō patiatur. De his
certe viris bonis. optimisq; adolescentib; loqmur nihil. Nā si falsis-
simis (vt cū gratia loqr) Reuchlini defensionib;. seu pot̄ offendis-
nib; abiectis. verissima theologoz scripta. et maxime. qđ intra dies
octo. p̄ reuerēdū Inq̄storē hoc āno sunt edita. nō solū legere. vezz
iusta lance. et ad vnguē (vt dicit) citra ceci fauoris dissimulatiōez
examinare dignarentur. suo (vt opinor) Capnione deserto. nobis
proculdubio adhererēt. ¶ Obscuros igit̄ solū Reuchlinistas. euq;
gelice charitatis transgressores. polylegos quoq;. et natura mini-
me cicures. nō absq; nostri moderatiōe insectamur. dignos p̄fecto
quos sapiens poetaz chorus. nobilissimorūq; viroz confessus. vei-
luit degeneres. ac pditissimum genus hominū. p̄petuo detestes. Qui
dū manifesta phrenes ac furijs (nescio quib;) vna cū suo Capnio
ne correpti. alme atq; laudabilis n̄rē vniuersitatē doctores infama-
re conantur. cimmerijs inuoluti tenebris. omniz morum deposi-
ta grauitate. nequissimos sele (modo veritas ipsa locum habere
poterit) halophantas ac nebulones ostendunt. ¶ Eterum. quū
ad vestrum scelus ac nequiciā. parum aut nihil (vt sacrosc̄ta sedes
aplīca testaf) iddi possit. vos detestent oēs necesse ē. Satis em̄ exp/
recti sum⁹ in tuēda ecclie bonarūq; artiū rep. lic̄z cruetissimos v̄re
temeritatis ac stultitie dētes euitare nō possim⁹. Audacia tñ vestra
nō vīcet studia n̄rā. Gymnasij certeh ē. sacre theologie et bonhar-
tib; ad modū accōmodatū. Hic sacroz canonū. iurisq; ciuil' maiestas. Hic Hypocrates Aesculapius et Galenus scholas habent.

Sunt quoque apud nos. egregia scholasticoꝝ duæcula. sūt doctissi-
moꝝ viroꝝ chorii. sūt diuersarꝝ linguaꝝ disertissimi interpres. in q[uo]d
mira scientiaꝝ varietas et imēla doctrinaꝝ vigeat secūditas. Hic ducū
comitūꝝ illustrissimoꝝ nō vulgaris eruditio. Hic p[ro]fūdissimi sacre
et theologicæ p[ro]bitatis p[ro]fessores. Hic clarissimi vtriusq[ue] iuris p[ro]tes
Hic salutaris medicinae doctores exptissimi. Hic acutissimi libera-
liū (q[uo]d vocat) artiū mgri. Adſunt et alij in oſſib[us] fere disciplinis emi-
nētissimi. penes quos. nihil simulatū. nihil fictū. nihil leue. nihil nō
admirādū. Lata fulgent hi omnes. et p[ro]stata et p[ro]tute. vt eoꝝ tacita g[ra]tia
uitas et fides et unoq[ue] loquac. necq[ue] cuiusq[ue] ornamēta oratois ex-
pectet. Omnes maximi aiſiū ſumī p[ro]filū singularisq[ue] prudētie viri. ita
etiaꝝ. vt Sicutus papa q[ui]rt. nre vniuerſitatis decus. solidissimāq[ue] oīm
integritatē animaduertēs. nostris p[ro]cipue doctorib[us]. omnes heresos
p[er] Alemaniaꝝ iniqtatē. extirpādā remādarit. Quare felix admodū
ipa Colonia est. cū tales habeat viros. q[ui]les maiores nr̄i. p[ro]scis tēpo-
ribus. ſumā veneratōe p[ro]secuti fuisset. Nolūt itaq[ue] obscuris hoib[us]
subesse. qui magnis etiaꝝ viris p[er]fuerūt. Nolūt vinci. qui vic-
trices fidei aq[ue]las manu p[er]mūt. Troes sūt. Dia ſine Theseo opātur
et ſuū tandem Romani Hānibalē habēt. ¶ Nūc aut (ſi ita liber) re-
uerēdos nre vniuerſitatis theologos itueamur. Sapientissimi q[ui]ppe
viri sūt. nec in aliquo taxādi. Nam pro Christo Iesu dūtarat et ca-
tholica fide. ab hereticis prohdolor iam diu ſatis ipugnata. contra
Joānē Reichlin. eiusq[ue] intolerabiles (vt aiūt) errores. nimū (pro
pudor) nimūq[ue] (vt dixi) ecclie dei. bonoruīq[ue] oīm. et q[ui]tuor in p[ro]mis
clarissimā vniuerſitatū ſemimēto. ū ecclie. ū aplice ſedis athle-
te. decertauerūt. Nō equidē vi alſq[ue]. nō dolo. nō iuidia. nō maligua-
ntiētōe. nō malo corde. nō ſinistra quis circumuentiōe (ita nos deus
adiuuet et omnes ſcī eius) ſed nimia patiētia. nimiaq[ue] ſui modera-
tiōe. cōſilio etiaꝝ et auctoritate. ac ſapiētia potissimū duce. cūcta p[ro]ſe-
quētes. Hoc aut qui credere recularit. theologor[um] plū ſtret libros
et me dico citiꝝ. verū dixisse proclaimabit. nec altera (vt dici ſolet)
pte inaudita. ſultā proferat ſententiam. vel ob hoc ſolū. q[ui] centum
ecclie doctorib[us]. longe magis q[ui] vni viro. in ſecularib[us] dūtarat ſris
eruditio aut abiecte ſortis hominib[us] (quos obscuros appellant) ſit credēdū.
Nec eſt inq[ui] ſacratissimū p[ro]dicatoriū ordinis religioꝝ
cirra iniuriā ac p[ro]ditioꝝ aiaꝝ vestrā contēnere valeatis. Utinā
vobis. ſiue viuētib[us] ſiue moriētib[us]. tū matutine illoꝝ. tū vespere. tū
nocturne etiaꝝ p[ro]ces. et he q[ui]dem ab omni labore omiq[ue] vitioꝝ cōtagiōe
immunes. ſuffragari vel in minimo poſſent. longe p[ro]fecto melius.
longeq[ue] ſalubrū (ſi verum ſateri licet) res velle ſele haberēt.
¶ Ululate igi[us] in tenebris vos obscuri. et regeneres Reichlini-
ſte. q[ui] p[ro]pe eſt dies dñi. et u[er]itas a dño veniet. Adhuc em̄ paulu-
lū modicumq[ue] et p[ro]sumabitur indignatio mea et furor meus. dicit

dñs oipotens. Laudamini. mudi estote. auferte malū cogitationū
vestraz. Quiescite peruerseagere. discite benefacere. ne retributio
manū vestraruz fiat vobis. Abn̄citate opa tenebraz. induimini ar-
ma lucis. vt in die honeste ambulare possitis. Nō est em̄ p̄tādūz
oia vobis licere. n̄si z recta. z iusta. z apta sint. vt rex Antigonus
cuidā respōdisse ferē Barbaroz regib⁹ oia licere. nobis dūtarat. q̄
iusta z q̄ honesta videant. ¶ Accendam⁹ ergo lumen nostre m̄c̄s
et in nostri muneris erga deum administratōe. oia prudenter ma-
tureqz agamus. Nemo vestrū (aplō teste) gratiā dei inuacuū reci-
piat. Ecce nūc tempus acceptabile. ecce nūc dies salutis. nemini
dantes vllā offensionē. vt nō vituperet ministerū nostrū. Exhibe-
amus nosmetipos in oib⁹. sicut dei ministros. in suauitate. in spiri-
tus sancto. in charitate nō ficta. in z̄bo veritatis. in virtute dei. Nō
em̄ vel ad ludū a natura. v'l ad iocū geniti sumus. s̄z ad studia q̄daꝝ
maiora atqz grauiora. q̄ in humilitate z māsuetudine spūs nō ob-
cure z tinenſ. Si vno dūtarat epigrāmate Capnionē nostruz
offendimus. nō plus ego. q̄ reliq̄ diversaz vniuersitatuz doctores
offenderūt. Nā vt sup̄ dixim⁹. aliud ē de heresi sc̄tē z iuste. aliud de
vitia humanis (que nihil ad rez faciūt. z falso a vobis ex cogitata
sunt) plus equo ztendere. Querite dñm dūz inueniri p̄t. inuocate
tū dū p̄pe est. Derelinquat impius viam suā. z vir iniqu⁹ cogitati-
ones suas. et renuertat ad dñm z miserebit eius. z ad deū nostrum.
qm̄ multus est ad ignoscendū. Dec̄ Elaias. ¶ Rogam⁹ itaqz
vos z obsecram⁹ in dño Iesu. q̄ nos redemit p̄cioso suo sanguine.
nec quicqz ztumeliaꝝ a vobis est meritus. vt quēadmodū accepis-
sis a scto Paulo gentiū doctore. q̄uo vos oporteat abulare z pla-
cere deo. sic z ambuletis. Et em̄ volūtas dei sanctificatio via. vt sci-
at vniuersalqz vestrū suū vas possidere in sanctificatōe z honore Nō
aut in passione desiderū sicut z gentes q̄ ignorat deū. Ratoem ceri-
te Paulus adh̄cit nō vulgare. Uocauit nos (inq̄t) deus. nō in im-
mūdiciā (qua vos supra q̄z cuiqz credibile est. delibuti es̄is) s̄z in sanc-
tificatōem. qua nō mō nr̄i. verū z taliaz vniuersitatuz doctores oīm
pmi. z viue virtutū imaginēs. Ztra manifestam multoz falitatez
Christo duce intrepide zstanteroz militates ita iuncti sunt. vt ne-
qz Capnionis vestri (que nulle sunt) neqz vestras (q̄ minoris habē-
tur) ztumelias. in aliquo p̄tunescat. ¶ Et ne illud p̄tereā. Non
est p̄ deū imortale inuidie causa quā agimus. vt vos falso z insipiē-
ter in prepostera Capnionis vestri defensionē vulpinamini. sed fi-
dei dūtarat sacre. quā prauis taminare errorib⁹ nō christiani est ho-
minis. s̄z dissoluti poti⁹ z impuri. Itēqz nemo nostrū Ioanem
Reuchlin. virū catholicū z insignē poetā hereticū esse dixit. vt cō-
plures vestrū mētiti sunt. at scripta eius (citra tū viri ztumelā. vt
in sententia ab alio q̄dā Inq̄sito; e Colonia p̄ tribunali lata. ac deiq̄

b i.

de iūpissa luce clari p̄z heresim sapere declararunt. ¶ Qd autem causa vtrinqz nra. nō sit iniudie s̄z fidei. vler hoc solo p̄bari p̄t. q̄ ante publicā ocularis speculi editoēz. nulla nobis vngz fuerit cū phor censi Capnione stetio. Quid igit iniquus est dicit Leo papa. et habet xiiij. q. iij. Quid autem ē inīq sapere? Et stetio de obscuris. In hac Cinqt̄ insipientia cadut. q̄ cuqz ad cognoscendā veritatē aliquā ipediunt obscuro. et nō ad p̄pheticas voces. aplicas lras. euangelicas auctoritates. sed ad semetipos recurrunt. Et ideo magistri erroris existit. q̄ veritatis discipuli nō fuerūt. Hec ibi. ¶ Hanc ob rem legite obsecro eodē diligētie ac pietatis oculo theologoz scripta quo Reichlinica legere s̄lueristis. ne rerū oīm. vltro citroqz actarū rudes. stumeliosam Chriſto. bonisqz oīb. scandalosam pferatris sentētia. Quippe. nō oīnis ignorās imunis est a pena. Ille enim ignorās p̄t excusari a pena. q̄ ut Aug⁹. vult in libro questionuz. et habet. xxvij. ca. vltimo) qd disceret nō inuenit. Illis autem ignoscimō poterit. q̄ a quo discerēt habētes. opera nō dederūt. Nec oīa diuinus etiā ille Liprian⁹. p̄ ſ̄ba Pauli apli (q̄ habentur dist. viij. Lōſuetudo) pulcherrime ſubſcribit. Et Aristo. quoqz lib. ii. Rheto. Turpe putat ignorare. qd oīb ſcire inueniat. Hinc est qd Hieron. h̄z in originali ſup amos. et marime ſtra eos. q̄ affectato executi fauore veritatē audiare ſtēnūt. Quicūqz (ait) vel ſanguinitate. vel amici cia. vel econuerso hostili odio. vel inimiciz⁹ iudicādo ducit. puer tit iudiciū dei Chriſti q̄ est iudicia. ¶ Postremo autem. si in ferme to malicie et neq̄tie. hoc est v̄ra malicia (q̄ ſm Ambrosiū in Exame non. est mētis atqz animi deprauatio. queqz fallax est nocēdi rō (ut magn⁹ ille Licero. libro tertio. de natura deoz testatur) impudēter (qd abſit) pſuerare volueritis. aīam pfecto vestrā occidendo vna cu rege vestrō (quēadmodū Regum. p. c. xxij. et Sapie. c. xvi. priscī nobis scriptū reliqre) accutū peribitis. vosqz ſero resipuisse phry gū more lamētabimini. Nā q̄ iustificat ipiū (ut habet puerb. iij.) et iustū ūdēnat. vterqz abominabilis. est apud deū. Itēqz si vidētes videre. si audiētes audire. si intelligētes intelligere. et pphaniſ deniqz auctorib. ſacros ecclie doctores anteponere nolueritis. maledicti eritis (ut habet. xi. q. iij.) apud deum et homines. et increpatiōne tandem ſeuerissima corripiēni. Eritqz deus iudex inter vos et nos in extremo iudiciū die. Qui licet gradu leto (ut est apud Clariū Maximū. libro primo. de neglecta religione) ad vindictaz ſui procedat. ſuppliciū tñ dilatōem intolerabili quadā grauitate co penſabit. ¶ Si autem vel Capnion ihe. vel vos obscuri et theolo gis noſtris. et mihi deniqz Orwino indignari abs re volueritis. vestrī tñ erit tum officiū. tum humanitatis nō ignorare. vos vna omes. tam ſcribendo q̄ offendendo ſemp fuīſe priores. Nec est qd mihi q̄ de manu alis peculo. Joannis pepericorū neophyti (ho

minis pfecto christiani et viri boni) quicqz obuiciat. quū anno dñi
M.cccc. xi. Colonia ad annū absens. in superiorē illud Alemania
nobis ignorantibz cōposuerit. Sitqz Mogūtie (vt metipse Cap
nion in sua defensione. folio. iij. facie scūda. lucidissime pfitetur) p
chalcographū illic habitantē nūdiniſ aprilibz impressuz. Natu
rali itaqz iure tanqz firmissimis quibusdā anchoris muniti. et ino
lerabilibz se penumero laceristi iniurijs. nō indeceter p nostra par
uitate citra cuiuscūqz indignationem respondimus. Vocamusqz
deū in testem et omnes sanctos. nostre cōscios innocentie. nec deum
modo ac sanctos ei⁹ verū zoptimos. quosqz Christi dei amatores
qui nos piam iustinqz habuisse causam perpetuo testabūtur.

¶ Modo aut si quis scire voluerit. quā potissimuz ob causam
Capnioni nō adherescam. quū tñ politiores literas in almanū/
uersitate Colonien cōpluribz annis publice pfectus sim. Respon
deo me nō Capnioni. sed preceptoribz meis. fidei ac sinceritatis in
ramentū prestitis. Ego dataz seruabo fidem. neqz hinc mihi qcqz
turpitudinis accrescat. etiā si metota reglubat obscurorū cohors
Leteri quid agant cōtueant. ¶ Quid multis. Lessate obscuro
(o vos obscuri) viros bonos petulantissima cōsectari lingua. Les
sate morbo pccitatis vestro vti. Nolite vnūquēqz moribz vris
estimare. Desinite Capnione(virum alioqui doctū et prestante) ve
stris cōtumelias obumbrare. Deponite fastū. supbiam. temeritez
arrogantiam. et reliquias anime pestes. Immundicia. turpitudo.
stultiloquium. scurrilitas. haud nominent in vobis. Nemo vos
vel cōmentitijs defensionibz. vel inanibz seducat verbis. ppter q
(vt Paulus placet aplo) ira dei in filios venit dissidentie. quorum
participes esse nō debetis. Audiui vos palinodiā in lamentatioibz
vestris decantasse. et bene qdem Eratis em tenebre (idē ad Philip.
ait) nūcaut lux in dño. Ut filij lucis ambulate. cuius fructus est
in omnibz. iusticia et veritate. Valete in christo Iesu dño no
stro. Colonie ex felici nostra academia Anno a natali christiano.
M.cccc. xvii. sexto Idus Martias

¶ Sapphicū eiusdem Ortwini Gratij Christi sacerdotis
contra Obscuros. bonis omnibz incognitos.

Mordeatte liuor edax libelle
Et theonino lacerere morsu
Qui leui venis precio. laresqz
Linquis amicos.
Insolens recti fugiat decorum
Capniomastix nihil hinc reuellat
Exul hic mentis. vel iners minerue
Sibila misset.

b g

Expuat quis rabidum furorem
Ora distorquens sceleratus erro.
Et lacer suo iaculetur ausu
    fulmen inerme.
Tetamen nullum facinus libelle
Territet quod tu vereare missus
Sedibus nostris tua summus optat
    Dona sacerdos
Barbarum parui facies popellum
Et gregem hircosum laceraqz turbas
Que viros nunqz pietate claros
    Laudibus ornat
Hos rudes turpis docuit Eleno
Putrido ventris taminare fluxu
Omne quod christi titulos decusqz
    Nobile seruat
Quo sacre tandem sophie magistris
Tepium preses. et apostolorum
Gratiam sumas. venerare summi
    Numen olympi.
Cui velim dicas. tuus hec decenter
Gratus scribens. petit ut beatam
Hectoris vitam. phrigijqz degat
    Secula vatis

Sequitur epiodiū. quod Colonieī ecclia
predicatoreū. ad Gherardi Zutphanien-
sis Theologi. viricqz (dum vixit) clarissi-
mi sepulchrū dependēs. in eplis Obscu-
rorum nequiter est immutatum

Hoc quicūqz vides saxum subsisse viator
Et subito largis flentibus ora fluant
Urbis Agrippine casum. lamentaqz noscat
Orbis. et insurgant postera secla queri
Occidit ante diem. fati crudelibus ausis
Doctor. in hac quondam maximus yrbesophos
Reliquias summi breuis hec capit vna magistri
Luius ad interitum. sacra Minerua gemit
Gherardo huic nomen. et huc Zutphania misit

Dives opum.patria.sicq; Sycamber erat
Vnic simul.ingenii.seruens.sublime.profundum
Maius Ulyssq; Dedalioq; fuit
Ignea vis etiam.pleно cui Lopia cornu
Optima de multis.vel mage cuncta dedit
Aurea coelesti tulit hinc propagine mala
Non ager hesperidum.que nec hymetus habet.
Lespite de viuo.violas.menthamq;.crocumq;
Legit.et aureolis.lilia mista rosis.
Dulcissimoq; satur.diuini nectare roris
Theologos inter.lumen honorq; fuit
Multiplicis rerum formas.abstrusaq; nouis
Condita nature.coelicolisq; deis.
Consultos inter iuris.Legumq; peritos
Lordatum gessit doctilo quumq; virum
Pro Christi grege sollicitus.vigilantior Argo
Et Capitolineq;.maximus edis.honos
Libera mens.rectiq; tenax.et nescia falsi
Cirtutum cunctas accumulauit opes
Hic igitur notus.croceo quo phoebus ab ortu
Surgit.et occidua pronus vbi intrat aquas
Huins et (vt dignum est) manet. eternumq; manebit
Gloria.victuro perpetuata die
Non tamen hinc abeat quisq;.quini poplite flexo
Pro doctore.piis fundat ad astra preces.

In perfidos Iudeos Epigrāma eiusdem
Ortwini cuius etiā est carmen precedēs

Impia gens hominū.gens ferrea.gens male sperans
Tendit ad obscuros.tartara nigra.lacus.
Omnia vincuntur manibus.sic marmora ferro
Saraq; de facili sepe cauantur aqua
Sanguine mollescit adamās.glacialia phœbo
frigora.et a phœbo soluitur omne gelu
Monstra quot Alcides domuit:quot carmine manes
Thraūcius orpheus mouit:et ore ferat:
Sara quot Amphione:quot met hymneus Arion
Delphines:Thamirab quot miser ipse deas:
Nullo hec mutari poterit gens improba verbo
Improba. que vere est.trux.scelerata.rapax.
Lucifuga.inconstans.nullo mutabilis ego
Deucalionea vix renouanda manu

Dece n̄sue frigidior. vel sato durior omni.
Nec minus hircana tygride seu latet
Hoc scelus indignū gelido sub corde volat
Et crudelis alit pectora ceca furor
Aliud in Iudeos ad dei laudē q̄ ex illis
nōnulli ad fidem cōuertantur.

Epigramma eiusdem

Crescit honor Christi. gaudent pia numina celo
Et Iouis etherei. gaudia mater habet
Exultant superi. celum letatur. et omnis
Angelicus decimo gaudet in orbe chorus
Gaudia mortales agitant. noua gaudia nundus
Suscipit. et leto scandit ad astra gradu
Nam Solymi. genus infelix. semenz nephandum
Turpia nunc tepidis fletibus ora rigant
Post lachrymas fundunt gelido de pectore questus
Et furor immitis. languida corda. fouet.
Plumbeus in vultu color est. sunt lumina ceca
Aggrauat ingratis. segnia membra. dolor.
Quid mirū: cecidere omnes. victi q̄ repugnant
Artibus incultis. semiheq̄ manu
Non latio. non hostili. non deniq̄ nostro
Sed recutita suo concidit ense cohors
Hoc opus a multis agitur. qui tecta malorum
Sacrilegūq̄ simul. deseruere genus.

TIn memoria honestissimi doctissimiq̄ viri dñi et mgr̄i Joānis
Wanger de Nuringē sacre theologie licētiati Agrippinēsis quoq;
gymnasij (qd̄ nr̄i lauretū. greci & daphnona vocāt) regētis p̄uis
di. Carmē hoc sepulchrale elegiacū Dritinus Gratius bonarū
artium professor edidit.

Qui venis hic supplex templi Lustraor et are
Aspice quem signant carmina nostra taphum.
Sub quo virginem corpus. venerandaq̄ diuis
Christicolumq̄ gregi. dulciter ossa cubant.
Dic iacet ante pedes victuro dignus honore
Qui sophiq̄ quondam frugifer auctor erat.
Occidit heu nimium crudeli funere raptus
Euius ad interitum pulpita docta silent.
Nomen Joannes huic Nuringensis. in omne
Tempus. et extenta posteritate sacrum.

Qui fuit in cunctis sapiens. sermone modestus
felle carens. nulla simplicitate vafer.
Virtutum exemplar. nulli probitate secundus
Nobilis ingenio. nobiliorq; fide.
Cui nil (ceu notum est) deus aut natura negauit
Quo minus et felix mente animoq; foret.
Mollia contemnens vitiosq; gaudia carnis
Lalcauit Lipriæ colla nephanda deg.
Sontibus hic semper grandis paucor. et vittorum
Lensor. honestatis iusticieq; parens.
Hunc simul integra et non ficta mente colebant
Ingenii iuuenes. decrepitiq; senes.
Ocia. delicias. somnos. conuiuia. spennens
Seruarat modico membra tenella mero.
Moribus expressit Socratem. vultuq; Latones
Doctrina Albertum. religione Numam.
Consensuq; virum sanctos virtutibus ornans
Gemma sacerdotum. luxq; decorq; fuit.
Nec minus ostendens que nam via prima salutis
Eloquio fudit chrismata sacra suo.
Tres comites huic semper erant. Eros Elpora Pittis:
Quis mage q; credas arfit amore dei.
Junge his Metrioten. Phrenadreamq; sorores
Cumq; Promethea sume Dicaspoliam.
Sic pia mens. rectiq; tenax. et nescia falsi
Seruat olympiac regna beata domus.
Nobilis optato nobis tam fertile germen
Sueuia. virtutum non sine fruge. dedit.
Et quis celos teneat (quod credimus omnes)
Attamen acceptat vota precesq; dens.

M. Orwinus ad Lectorem.

Hec nostra carmina. q;liacumq; etiā ea sint. hac potissimū rōne
adieciimus ut luce clari offendat Reichlinistas quosdā impudē
tissimos. falsitatis criminē reos esse. et nos (ut postremū indicat
carmē) superioris Alemanie alūnos. maximi semper fecisse. mihiq;
in hunc usq; diem fuisse charissimos. Vale feliciter. Nec in ma
lam partem interpretare. q; infinitis ego lacessitus iniurijs. citra
Capnionis indignationez. modeste satis illia responderim.

Coloniæ ex edibus Quentelianis Anno M,cccc,xvij.
quinto Idus Martias.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
698
699
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
798
799
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
898
899
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
988
989
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
999
1000

ist dage wort. v. v. v. m. i. s. g. a. d. t. g. i. d. g. i. d. g. i. d. g. i. d. g.
v. p. b. g. i. d. g.
d. h. e. r. v. w. o. n. f. c. l. m. o. l. r. w. s. n. l. d. g. i. d. g. i. d. g. i. d. g.
s. n. l. d. g. i. d. g.
d. l. d. g. i. d. g.
n. l. d. g. i. d. g.
p. f. d. g. i. d. g.
g. i. d. g.
g. r. d. g. i. d. g.
s. n. l. d. g. i. d. g.
a. b. d. g. i. d. g.
d. l. d. g. i. d. g.
i. d. g. i. d. g. i. d. g. i. d. g. i. d. g. i. d. g. i. d. g. i. d. g. i. d. g. i. d. g.
v. d. g. i. d. g.
r. e. v. d. g. i. d. g.
e. r. v. d. g. i. d. g.
d. h. e. r. v. d. g. i. d. g.
s. n. l. d. g. i. d. g.
a. b. d. g. i. d. g.
d. l. d. g. i. d. g.
i. d. g. i. d. g. i. d. g. i. d. g. i. d. g. i. d. g. i. d. g. i. d. g. i. d. g. i. d. g.
v. d. g. i. d. g.
r. e. v. d. g. i. d. g.
e. r. v. d. g. i. d. g.
d. h. e. r. v. d. g. i. d. g.
s. n. l. d. g. i. d. g.
a. b. d. g. i. d. g.
d. l. d. g. i. d. g.

ist mit dem 2. Lied der Hymne. Nur wenige Wörter sind
zu einer anderen Stelle verweilt. Im Anschluss an die
Hymne folgt eine Verkündigung des Geburtstages Christi.
Der Erzähler spricht sich von seinem Vater und dem
Vater der Mutter Christi trennend, und rät, zu Gott zu
beten, um einen Segen für das Kind zu erhalten.
Von diesem Segen spricht er in seiner Predigt weiter.
Er betont, dass es der rechte Segen ist, wenn der Mensch
die Heilige Schrift studiert und sie lebt.
Er spricht von den heiligen Menschen, die auf der Welt
leben, und ermutigt die Gläubigen, sich auf sie zu beziehen.
Er spricht von den heiligen Menschen, die auf der Welt
leben, und ermutigt die Gläubigen, sich auf sie zu beziehen.
Er spricht von den heiligen Menschen, die auf der Welt
leben, und ermutigt die Gläubigen, sich auf sie zu beziehen.
Er spricht von den heiligen Menschen, die auf der Welt
leben, und ermutigt die Gläubigen, sich auf sie zu beziehen.
Er spricht von den heiligen Menschen, die auf der Welt
leben, und ermutigt die Gläubigen, sich auf sie zu beziehen.
Er spricht von den heiligen Menschen, die auf der Welt
leben, und ermutigt die Gläubigen, sich auf sie zu beziehen.
Er spricht von den heiligen Menschen, die auf der Welt
leben, und ermutigt die Gläubigen, sich auf sie zu beziehen.
Er spricht von den heiligen Menschen, die auf der Welt
leben, und ermutigt die Gläubigen, sich auf sie zu beziehen.
Er spricht von den heiligen Menschen, die auf der Welt
leben, und ermutigt die Gläubigen, sich auf sie zu beziehen.
Er spricht von den heiligen Menschen, die auf der Welt
leben, und ermutigt die Gläubigen, sich auf sie zu beziehen.
Er spricht von den heiligen Menschen, die auf der Welt
leben, und ermutigt die Gläubigen, sich auf sie zu beziehen.
Er spricht von den heiligen Menschen, die auf der Welt
leben, und ermutigt die Gläubigen, sich auf sie zu beziehen.

schreit u. w. 223 f. 224v. d. 225v. f. 226v. d.
227v. f. 228v. d. 229v. f. 230v. d.
231v. f. 232v. d. 233v. f. 234v. d.
235v. f. 236v. d. 237v. f. 238v. d.
239v. f. 240v. d. 241v. f. 242v. d.
243v. f. 244v. d. 245v. f. 246v. d.
247v. f. 248v. d. 249v. f. 250v. d.
251v. f. 252v. d. 253v. f. 254v. d.
255v. f. 256v. d. 257v. f. 258v. d.
259v. f. 260v. d. 261v. f. 262v. d.
263v. f. 264v. d. 265v. f. 266v. d.
267v. f. 268v. d. 269v. f. 270v. d.
271v. f. 272v. d. 273v. f. 274v. d.
275v. f. 276v. d. 277v. f. 278v. d.
279v. f. 280v. d. 281v. f. 282v. d.
283v. f. 284v. d. 285v. f. 286v. d.
287v. f. 288v. d. 289v. f. 290v. d.
291v. f. 292v. d. 293v. f. 294v. d.
295v. f. 296v. d. 297v. f. 298v. d.
299v. f. 300v. d. 301v. f. 302v. d.
303v. f. 304v. d. 305v. f. 306v. d.
307v. f. 308v. d. 309v. f. 310v. d.
311v. f. 312v. d. 313v. f. 314v. d.
315v. f. 316v. d. 317v. f. 318v. d.
319v. f. 320v. d. 321v. f. 322v. d.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Th
5974